

CHKD NOV 20 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 45 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 16 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

VLIKas aptarė Lietuvos laisvinimo ateities darbus

Laisvinimo kovos ofenzyvos šūkiu, dvasia ir nutarimais praėjo šių metų lapkričio 10 - 11 dienomis New Yorke įvykusi VLIKo sesija.

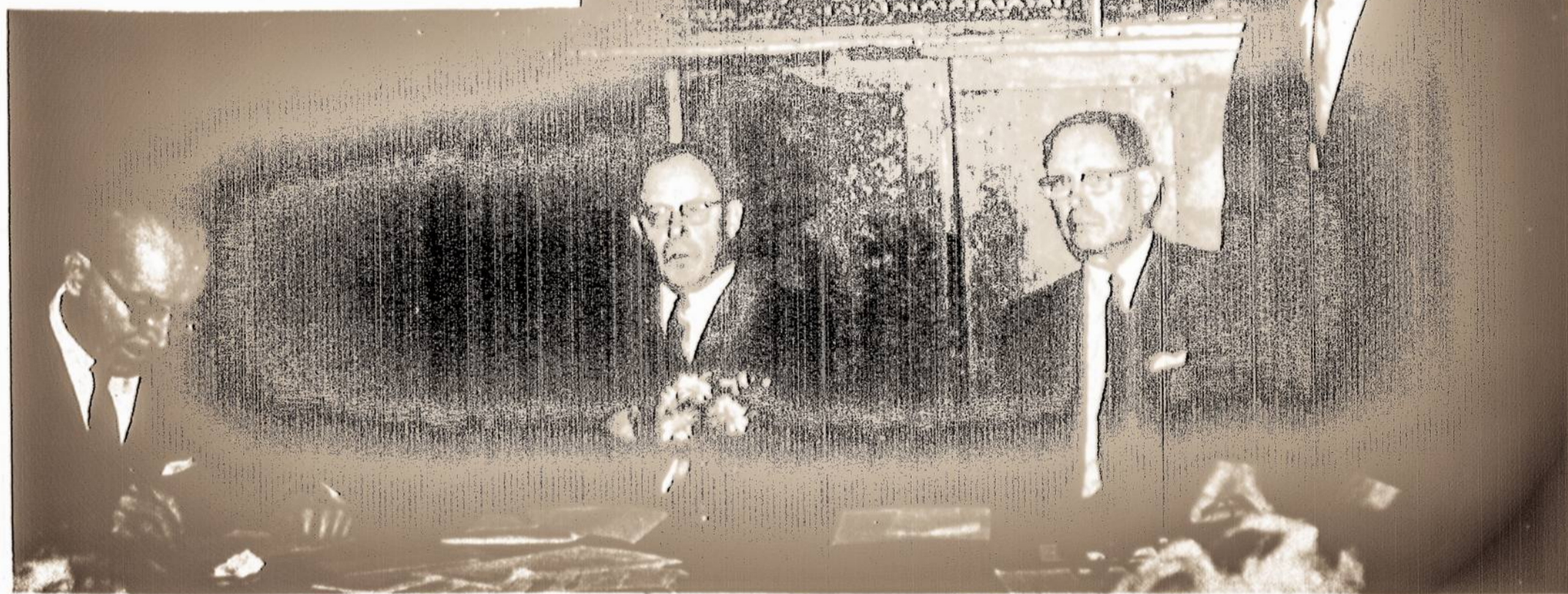
Sesijoje dalyvavo visų VLIKą sudarančių grupių po tris atstovus ir po tris antrininkus. Be to, gausiai atsilankė svečių, jaunimo, kultūrinų, politinių ir visuomeninių organizacijų asmenų.

VLIKo narių buvo atvykusių iš Los Angeles — Skyrius, Chicagos — Šmulskštys, Sidlauskas, Vitkus, Toronto — V. Vaidotas; Washingtono — D. Krivickas; Philadelphijos — J. Gudaitis ir J. Stiklorius, Bostono — A. Juknevičius, Kulbokienė, J. Sonda, Griežė — Jurgelevičius; Waterburio — J. Valaitis ir J. Vilkaitis; New Yorke — Audėnas, Brakas, Bielinis, Banelis, Vainauskas, Trimakas, Galdikienė, Dulevičius, Gražiūnas, Pažemėnas, Skėrys, Lušys, Novickis ir kt.

VLIKo sesija susilaukė daug sveikinimų. Lietuvos atstovo Washingtono Juozo Kajecko vardu sveikino Liet. Gen. Konsulas New Yorke Jonas Budrys. Toliau buvo gauti sveikinimai iš Lietuvos atstovo Londone Broniaus Balučio, Lietuvos atstovo Vatikane S. Girdvalnio, Lietuvos atstovo Paryžiuje J. Baltrušaičio, Lietuvos atstovo Kanadoje J. Žmuidzino, Liet. Gen. Konsulo Chicagoje P. Daužvardžio, Lietuvos konsulo Bogotoje S. Siručio ir Lietuvos Konsulo Sao Pauly Polišaičio.

Be to, sveikinimai buvo gauti iš PLB centro valdybos pirm. J. Sungailos, ALB tarybos pirm. St. Barzduko, o J. Jasaitis, ALB centro valdybos pirm. pats asmeniškai pasveikino atvykęs iš Chicagos.

Sveikino dar SLA prezidentas P. Dargis, A.V. Dundzila skautų vardu, V. Mažeika — LST Neo-Lithuania korporacijos, L. Valiukas — Kuchel komiteto, inž. E. Bartkus, prof. S. Kairys, Lietuvos nepriklausomybės signataras ir pirmasis

VLIKo posėdžiuose. Iš k. į d.: J. Stiklorius, dr. A. Trimakas, J. Pakalka. Kalba J. Audėnas.

VLIKo pirm., teisininkų vardu J. Brazinskas, V. Rastenis — Nepriklausomybės Talkos, M. Galdikienė — liet. mot. katalikių, Liet. Mot. Klubo — V. Jonuškaitė Leskaitienė, ir kt.

Visuose sveikinimuose skambėjo didelio, kovingo ir ištvermingo darbo ir vienybės bei visuomenės konsolidacijos įvertinimas.

Po sveikinimų bangos, VLIKo ir jo įstaigų vadovybės pateikė savo darbų apyskaitas ir esamosios padėties įvertinimus.

VLIKo pirm. dr. A. Trimakas apžvelgė ne tik esamosios tarptautinį padėties vaizdą, bet pabrėžė ir naujos kovingesnės dvasios Vakarų fronte simptomus.

Vykdomosios Tarybos atstovai Glemža ir Karvelis savo prisiųstuose pranešimuose nušvietė pavergtosios Lietuvos gyvenimą ir Europos, kaip labai galingos jėgos žymų faktorių.

Sujungiamoji Europa, ypač glaudinantis Vokietijai ir Prancūzijai, su NATO organizacija priešakyje, esanti labai galinga pajėga, visai nesunkiai galinti atmušti bet kuriuos sovietų puolimus.

Prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo pirmininkas, apvažinėjęs Europą ir aplankęs visas VLIKo išlaikomas įstaigas: Vykdomąją Tarybą, Vilniaus radijo stoties transliacijų priėmimo stotį, Madrido, Vatikano ir Romos

Nukelta į 5 psl.

MES Vytautas Širvydas

Londone brangiame popieriuje išėjo skoninga sukaktuvinė laida prieš 40 metų paskelbtos poemos "Waste Land" (Bergždžioji žemė), kurią parašė anglu tapęs amerikietis poetas T. S. Eliot. Atspausdinta 300 egz. (kaina po \$35), kiekvienas su 74 metus sulaukusio autoriaus parašu. Lietuvį 435 poemos eilutėse ypač suintrigoja pat pradžioje (antroje dešimtyje, skirsnyje Numirėlius laidojant) Elioto: Bin gar keine Russin, stamm' aus Litauen, echt deutsch. Mūsų kritika, rodos, dar nėra ligšiol išaiškinus šiuos vokiškus žodžius anglų poemoje. Kas ši Lietuvos vokietaitė? Elioto poemoje, bendrai, daug neaiškių vietų ir keistenybių. Prisipažino, kad manieravęs įrodyti savo platų žinojimą ir įmantrumą (be to, poemos pirmą laidą tvarkė keistuolis amerikietis poetas Ezra Pound). Londono Times literatūros priede recenzentas sako, kad poemos svarbą visi pripažįsta, tik nėra nusistovėjusios tvirtos nuomonės, koks šio svarbumo pagrindas.

Įdomu yra tai, kad, Elioto ir Tysliavos poetinis gyvenimas daug kur sutapo. "Waste Land" ir Tysliavos poezijos rinkinys "Žaltvykslės" išėjo tais pačiais metais (1922), ir rodė įmantrumo žymių. Abu pradėjo maištininkais prieš įsigyvenusias poetines tradicijas — prieš romantizmą, apdainavusį saldžią meilę, vyturius, sodus ir gėles. Abu pasuko skambiais kasdienės kalbos žodžiais apdainuoti kasdienius pilkus dalykus, kuriuos išskėlė poetinė svarbon. Eliotas rašė:

The winter evening settles down
With smells of steaks in passage ways.

Tysliava dainavo:

Karvės pienas žydi saldumu,
Jis iš lauko plaukia į namus.

Nukelta į 4 psl.

VLIKo veiklos veteranas J. Vilkaitis pasisako sesijos diskusijos metu. Šalia jo Pr. Vainauskas, J. Pakalka, K. Bielinis, M. Galdikienė. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Mažiausia lietuvių katalikų bažnyčia Amerikoje. Ją pastatė Petras Milkintas su žmona, gyv. Horse Shoe Run, netoli angliakasių miestelio, Thomas, West Virginia. Šią bažnytelę Milkintai pastatė savo tėvų atminimui pagerbti ir dabar ji tapo viena didžiausių West Virginijos turistų atrakcija. Bažnytelę kasmet aplanko tūkstančiai lankytojų, pravažiuodami West Virginia. Milkintai šioje apylinkėje žinomi, kaip sąmoningi lietuviai, veiklūs SLA nariai. Apie Milkintus Vienybėje plačiau bus parašyta kita proga.

Lietuvių tautinis kambarys Pittsburgho Universitete

Pittsburgh, Pa. — Jungtinėje Amerikos Valstybėje, Pittsburgh'o miesto Universitete, tarpe aštuoniolikos ivairių Tautinių Kambarių yra ir Lietuvių Tautinis Kambarys. Jame kasdien susirenka daugiau kaip šešiasdešimt studentų įvairioms pamokoms bei paskaitoms. Lietuvių Tautinis Kambarys yra įrengtas pagal senovės lietuvių liaudies meną, kurio pavyzdžiai buvo paimti iš Čiurlionio Meno Galerijos Kaune.

Visi Tautiniai Kambariai Universitete turi savotišką, savos tautos stilių. Jie buvo

įrengti šiame Universitete, norint pagerbti tuos įvairių tautybių žmones, kurie į šį kraštą atvyko ir pastoviai apsigyveno Pittsburgh'o mieste, Amerikos anglių ir plieno pramonės centre.

Daugiau negu dviem šimtam studentų iš užsienio, kurie kasmet šiame Universitete studijuoja, šie Tautiniai Kambariai simbolizuoja vis labiau didėjančią mokslinių mainų programą su kitom tautom. Pittsburgh'o Universitetas gali įstoti visi gimnazijos abiturientai ir užsienio studentai. Universitetas taip

pat sutelkia gablams užsienio studentams stipendijas gilinti toliau savo studijas.

Pittsburgh'o Universitetas yra šio miesto Kultūros Centre. Centrinis Universiteto pastatas, pastatytas prieš 35 metus, yra 42 aukštų, neogotiškos išvaizdos ir simbolizuoja šios institucijos augštus siekičius bei idealus. Penkiolika tūkstančių studentų kasmet lanko šią "Mokslo Katedrą." Joje aštuoniolika mokslo skyrių. Baigusiems šį Universitetą suteikiama bakalauro bei magistro laipsniai. Centrinio pastato

pirmame aukšte yra visi Tautiniai Kambariai.

Pastatius Universitetą, miesto gyventojų įvairių tautybių grupės nutarė koki nors būdu prie Universiteto įrengimo prisidėti. Nutarta įrengti Tarptautinius Kambarius, kurie atvaizduotų tautinių grupių krašto stilių ir meną, paimtą iš tų laikų, kada dar nebuvo susikūręs šis kraštas nei šis Universitetas.

LIETUVIŲ
TAUTINIO KAMBARIO
PROJEKAVIMAS

1932 m. kovo mėnesį įst-

kūrė Lietuvių Komitetas. Lietuvos vyriausybė, koordinacinis komitetas Lietuvoje ir septynetos organizacijos sudarė Lietuvių Komitetą, prisidėjo prie lėšų rinkimo Lietuvių Kambariui įrengti ir jo projektavimo. 1935 metų balandžio mėnesio 9 dieną Universiteto atstovai ir Lietuvių Komitetas pasirašė dokumentą-aktą, kuris užtikrino vietą Lietuvių Kambariui Universitete. Šio pažado simbolis buvo Lietuvos Vytiis, išpjautas ant skydo virš būsimio kambario įėjimo. Kambario įrengimo

Nukelta į 10 psl.

VASARNAMIS

Puotalo firmos statyba

TOKĮ VASARNAMĮ SAVO SODYBOJE NEBRANGIAI GALI PASISTATYTI KIEKVIENAS VIENYBĖS SKAITYTOJAS

Iš Suomijos miškų į West Virginia kalnus

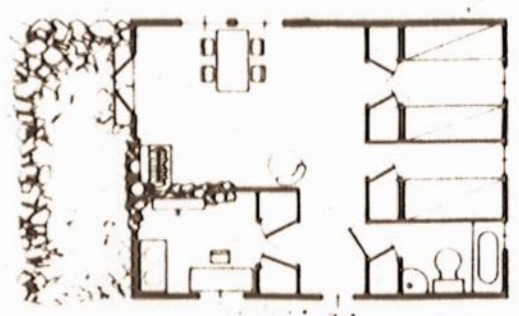
Kainos nuo **\$1246**

Įskaitant statybos, apdraudos, pergabenimo, mūito ir kt. išlaidas. (Kainos gali pasikeisti pagal sąlygas.)

ŠIŲ LAIKŲ
PROJEKTAI
SENOJO PASAULIO
ISDIRBIMAS

Projektas
TS-800*

*\$1707 CIF Alexandria, Va.
Projektas pastatytas
Davis, W. Va.

HL-2057

Vienas iš daugelio projektų.

Sąlygos:
Pagrindinis įnašas (pusė kainos) su užsakymu. Balansas išmokamas, gavus pristatymo dokumentus.

Dėl platesnių
informacijų rašykite:

VIENYBĖ
(V. Tysliavienė)
192 Highland Blvd.
Brooklyn 7, N. Y.

Exterior PLUS interior package
Insulated sprucewood walls
Double pane wood casement windows
Sauna (steambath) if desired
Do-it-yourself construction
Delivered to main eastern and southern ports

Specifications:

All timber parts above foundation (interior and exterior walls, floors, doors, clothes closets, shelves, rods, kitchen closets, mouldings) — Hardware — Impregnated Building Paper — Windows — Insulating Material for Walls — Caulking Material — Nails.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Vienybės redaktorė S. Narkėliūnaitė ir leidėja V. Tysliavienė atvyksta į Kultūros Kongresą.

Sandaros koncerte lapkričio 25 d. dalyvauja šie menininkai: E. Zapolis, R. Mastienė, A. Brazis, J. Byanskas ir Alice Stephens mergaičių choras.

A. Wells, lietuvis teisėjas, tapo išrinktas dauguma balsų į Superior Court teisimą.

S. ir J. Balzėkai, prekybininkai, grįžo iš kelionės po vakarų Europą.

P. Dirkis, Liet. Istorijos D-jos narys, lapkričio 20 d. Vyčių sendraugiu susirinkime Vyčių salėje skaito paskaitą apie Maironį.

Br. Šoto šokėjų grupė "Ateitis" lapkričio 25 d. dalyvauja Sandaros koncerte.

A. Brinka ir B. Briedienė, Vatikano radijo lietuvių skyriaus vedėjai kun. dr. V. Kazūnui kviečiant, įdeklamavo į juostas Maironio, Brazdžionio, Andriekaus, Gustaičio ir kt. poetų eilėraščius.

L. Šimutis, ALTO pirm. ir dr. P. Grigaitis, lapkričio 8 d. buvo išvykę į Washingtoną dalyvauti metiniame Bendrojo Pabaltiečių Komiteto posėdyje.

J. Jankus, rašytojas, atvyksta iš Rochesterio į Chicago dalyvauti Kultūros Kongrese.

Prel. J. Balkonas iš Maspeth, N. Y. atvyksta į Chicago lapkričio 22 d. prel. J. Albaričiaus 50 metų kunigystės sukaktyje dalyvauti.

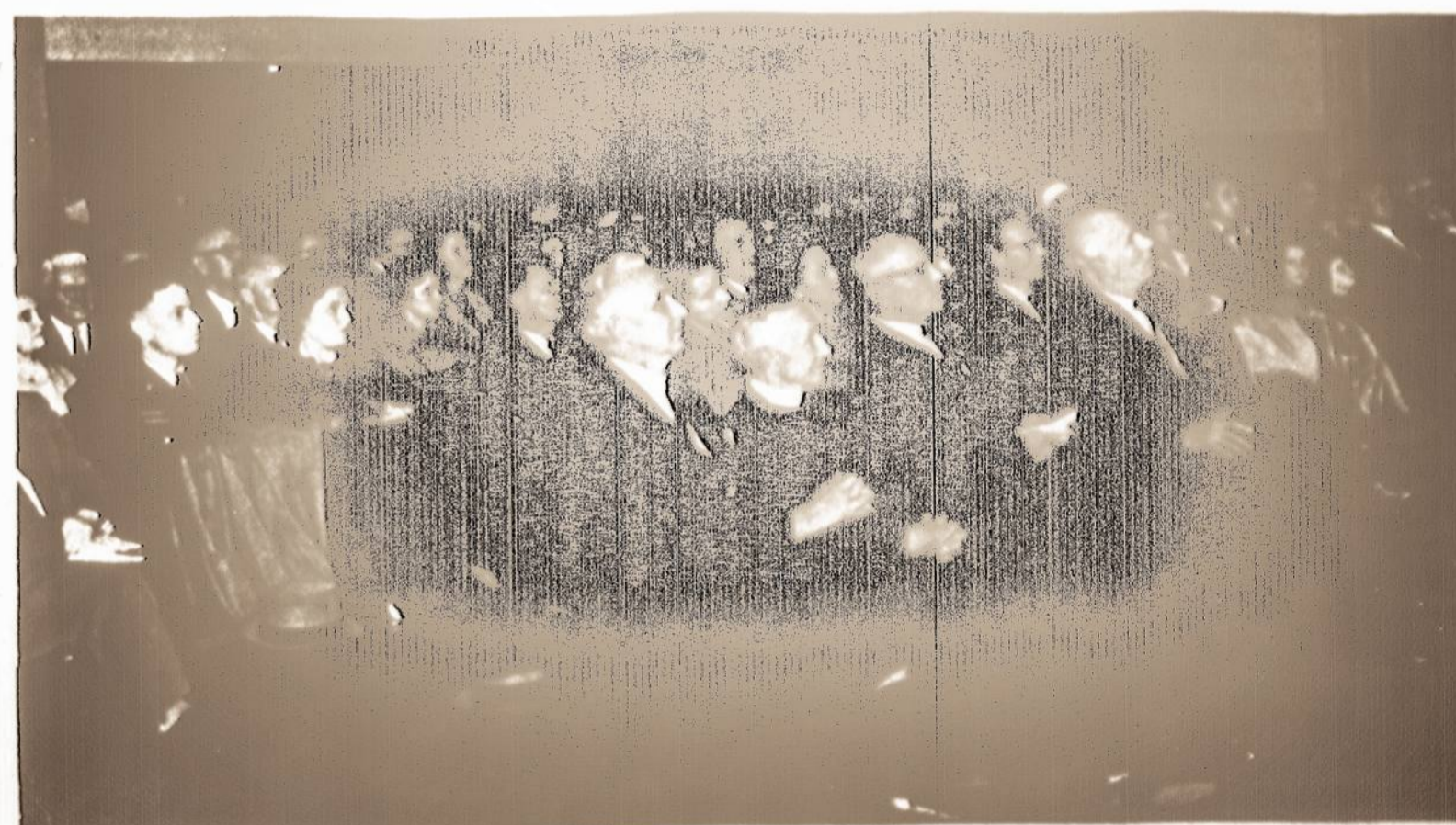
Chicagos Liet. Operos spektakliai įvyks kovo 30 ir 31 dienomis Fine Arts rūmų patalpose, 410 S. Michigan Ave.

P. Naujokas, inžinierius, išvykęs atostogoms į Europą ir susipažinęs V. Vokietijoje Hamburge su Irena Šafaite, spalio 20 d. sukūrė šeimą. Naujokas yra gimęs, augęs ir mokslus išėjęs Chicagoje, o Irena yra gimusi Klaipėdos krašte, mokslus ėjusi okupuotoje Lietuvoje.

Z. Juškevičienės vadovaujamo jaunųjų lietuvių šokėjų grupė "Žilvytis" dalyvavo tautų festivalyje lapkričio 4 d. YWCA patalpose, 1001 Dearborn Street.

R. Boris, Liet. Vyčių centro v-bos pirm. šiomis dienomis lankėsi Chicagoje ir susitiko su vietos Vyčių veikėjais.

Clevelando oktetas, vedamas R. Babicko, buvo atvykęs į Chicago ir koncertavo lapkričio 3 d. L. K. Birutės D-jos parngime su dideliu pasisekimu.

Boston, Mass., įvykęs Maironio minėjimas. Jaunimo organizacijų atstovai sudėjo gėles prie Maironio paveikslo. Antroje nuotraukoje - dalis publikos. Priekyje matomi keturi poetai: Pr. Lembergas, M. Vaitkus, Faustas Kirša ir S. Santvaras. B. Kerbelienės nuotraukos

LB kultūrinės premijos taisyklės

1. Laisvojo pasaulio lietuvių kultūriniam darbui skatinti ir remti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, kartu su PLB Kultūros Taryba, skiria metinę dviejų tūkstančių dolerių premiją už literatūros, dailės ir muzikos kūrinius bei lituanistikos mokslo darbus. Pirmoji premija bus skiriama už 1963-ius metus.

2. Premijos gali būti skiriamos už spausdintus ir rankraštinius darbus. Nespausdintų darbų rankraščiai turi būti atsiųsti PLB Kultūros Tarybos pirmininkui lig gruodžio 31 d. Premijuotinas dailės kūrinys parenkamas tų metų apžvalginėje lietuvių dailininkų parodoje.

3. PLB Kultūros Taryba sudaro specialistų komisijas premijuotiniams darbams atrinkti ir Jury komisiją dailės kūriniams apžvalginėje parodoje įvertinti. Komisijų nariais gali būti ir PLB Kultūros Tarybos nariai. Komisijos pačios išsirenka pirmininkus.

4. Komisijoms atrinkus atskirų sričių premijuotinus darbus, PLB Kultūros Taryba, posėdyje dalyvaujant sprendžiamuoju balsu ir komisijų pirmininkams ar juos pavaduojantiems komisijų nariams, nutaria, kuriuos srities darbus skiriama tų metų PLB premija.

5. Premija gali būti skiriama už literatūros ir muzikos kūrinius, ar lituanistikos mokslo darbą, spausdintą po paskutiniuosius PLB kultūrinės premijos, skirtos atitinkamos srities darbu. Rankraščiai gali būti premijuoti, jei dar nebuvo svarstyti komisijų, skiriant paskutinąją PLB kultūros premiją už atitinkamos srities darbą.

6. Metinė PLB premija gali ir sekančiais metais atitekti tos pačios srities darbu.

7. Komisijose, taip pat ir galutiniame PLB Kultūros Tarybos posėdyje, kuriame skiriama PLB kultūrinė premija, negali dalyvauti asmenys, kurių darbai svarstomi premijai gauti.

8. Jei taikant šias PLB kultūrinės premijos taisykles iškiltų kokių neišklumų, juos sprendžia PLB Kultūros Taryba.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba, Toronto, 1962 -- Maironio -- m. lapkričio 10 d.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Kultūros Kongresas yra vienas reikšmingiausių įvykių lietuvių kultūriniam gyvenime. Kultūros Kongreso rengėjai yra JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Valdybos. Rengimo darbus vykdo specialiai sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Povilas Gaučys.

Kongreso surengimas reikalauja nemažai išlaidų. Lietuvių visuomenė prašoma kongreso rengimą paremti finansinėmis aukomis. Aukomis, Aukas siųsti JAV LB Centro Valdybos išdininko adresu: Zigmantas Dailida 5921 So. Fairfield Ave., Chicago 29, Illinois.

Jonas Jasaitis JAV LB Centro Valdybos pirmininkas lapkričio 10-11 dienomis dalyvavo VLIKO sesijoje New Yorke. Šia proga įvyko pasitarimai su New Yorko, New Jersey, Hart-

fordo apygardų valdyboms ir vietos Tarybos nariams.

PLB Seimas įvyks 1963 m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dienomis Toronte, Kanadoje. JAV lietuvių atstovavimą seime sprendžia JAV LB Taryba. Tarybos nariams prezidiumo buvo išsiuntinotos balsavimo kortelės, kur reikėjo pasisakyti kokiū būdu bus parenkami atstovai į PLB seimą.

Organizaciniai ir finansiniai reikalai buvo aptarti pastarajame JAV LB Centro valdybos pirm. Jasaičio sukvistame chicagiškių LB Tarybos narių ir prie centro valdybos esančių institucijų pirmininkų pasitarime. Nutarta kviešti lietuvius, kad būtina prieš metams baigiantis paskubėtų sumokėti solidarumo mokesčių.

Iš Lietuvių Ūkininkų Sąjungos veiklos

Liet. Ūkininkų Sąjungos valdybos ir darbo vienetų narių susirinkime, kuris įvyko lapkričio 11 d. padidėjus darbams į valdybą nutarta koptuoti J. Upą. Svarstyta ir nutarta prie valdybos įkurti pagalbinius vienetus.

Lietuvos žemės ūkio bei Ūkininko praeities dokumentavimui vesti pakviesta Vyt. Vizgirdas, J. Abraitis, Z. Jonynas ir Noreika.

Lietuvos ūkininkų Sąjungos įstatams ruošti pa-

kviešti V. Kozica, teis. K. Malonis ir teis. Pr. Šulas.

Parengimų ir ruošos vienetė yra M. Sulaitienė, J. Mikalauskiene, A. Paškevičienė, Kregždienė ir Andriulis;

Spaudos vienetė yra A. Vasaitis ir Vyt. Aukštaitis.

Nario mokesčiai nustatyti \$1 metams. Valdybos pirmininkui pavesta užmegzti ryšius su seniai Chicagoje veikiančia Lietuvių Ūkininkų Draugija.

Pr.

Paminėjo Maironį

Baltimore, Md., L. B. Baltimorės apylinkės ruoštas Maironio 100 metų gimimo sukaktuvių minėjimas įvyko lapkričio 3 d.

Pradžioje parodyta Maironio gyvenimo vaizdai ekrane.

Philadelphijos Lietuvių Tautinio Ansamblio dėka teko išgirsti Maironio dainas, kurios Lietuvoje buvo plačiai išgarsėjusios.

Philadelphijos LTA solistė Ona Šalčiūnienė padainavo keletą Maironio dainų.

Ansambliui nenuilstamai vadovauja Leonas Kaulinis. Dramos aktorius Juozas Palubinskas padeklamavo iš Maironio kūrybos.

Minėjimo-koncerto įvykdyme dalyvavo ir Baltimorės jaunimas. Sceną puošė Vidos Misiūnaitės paveikslas. Pranešėja buvo Birutė Dulytė.

Šią progą studentai parinko aukų Lituanus žurnalui. Kad rinko, tai gerai. Tikrai būtų buvę pravartu, prieš aukų rinkimą, keletą minučių pašvesti reikalo paaiškinimui. Pasirodo, kad Baltimorėje, dar yra nežinančių, kas tas Lituanus.

Atsilankė suaugusiųjų apie 170.

M. S.

VIENYBĖ - geriausia dovana bet kuria proga.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštytis in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta is 1 psl.

I gyvenimo galą abu palinko religinei temai: Tysliava "Tawa Nouson," Eliotas pradėjo su "Ash Wednesday" (Pelenų Diena). Šis poetinių nuotaikų sutapimas teįrodo, kad lietuviai nėra kokie atsiskyrėliai. Tiek pat jie jos srovėse plaukia, kiek Oxfordo auklėtiniai. "Tawa Nouson" išleidimas (su T. Valiaus braižiniais) mums bus kaip "Waste Land" jubiliejinė laida. Eliotas savo "Ash Wednesday" dėmesį skyrė maldai Sveika Marija. Tysliava svarstė krikščionių pasaulio (senovės prūsų lūpomis) Tėve Mūsų —keršto ir atleidimo santykį. Savo "Rhapsody on a Windy Night" Eliot rašė:

And through the space of the dark
Midnight shakes the memory
As a madman shakes a dead geranium.

Tysliava "Tawa Nouson" sako:

...Nakties tyloje girdžiu kažkas obliuoja grabą.

Iševiją šešėliu vis lydi dvi dainos be galo: spaudos išlikimas ir jaunimo nutautimas. Tiesa, čia gal to paties skatiko veidai: jaunimo nutautimas juk kerpa gyvybės sūtlą spaudai. Draugas aną dieną nelaimės pranašu nusprendė: "Maža yra vilčių, kad lietuviškoji spauda stiprės ir augs, nes jaunoji karta linksta prie vietinės amerikietiškos." Al Gimantas Tėv. Žiburiuose pasakoja, kad, kada tik sueinąs mūsų jaunimą, teiraujasis jo pažintų apie spaudą; patyręs, kad lietuviški laikraščiai šios dienos jaunimui yra neįdomūs, nepatrauklūs, neimponuoja. Akademiniis jaunimas esąs ypač nepatenkintas spaudos siaurumu, vienašališku svarstymu, nepilna informuoti. — Na, kągi, ponai redaktoriai, pasigydykime be "pilių"!

Tačiau, kažin, ar nurungtumėm amerikietišką spaudą? Juk gyvename ne Lietuvoje (Inčičura sakė: Bė tėvynės dūmų trokši tu tenai!). Tysliava vienu metu leido patrauklų žurnalą Lietuva, prie kurio savo energingu sumanumu buvo sutelkęs gausėjantį būrį talentingo jaunimo, lietuvių kalbą mokančio, bet laisviau pasireiškiančio angliškai. Tolygus būrelis telkėsi ir apie J. Poškos Jaunimą Chicagoje. Gali būti, čia būtų galėjusi išaugti spauda, apjungianti senimą ir jaunimą, geresnės Tysliavos Vienybėje įvestas moderniškos lietuviybės ("Tautinės minties plėčių pažintų") savybes su puikiaisiais Lituanus žurnalo idealais (tik pasuktas informuoti ne vien kitataučius, bet mūsų jaunimą). Kas žino? Paskutinis gyventojų surašymas Amerikoje 1959 m. rado Amerikoje 147,765 Lietuvoje gimusių, o jų vaikų — 249,835.

Antanas Diržys N. Y. filisterių vardu kalba neolituų sukaktuvinėje šventėje New Yorke. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Iš VLIKO posėdžių salės: Lietuvos laisvinimo reikalai verčia susimąstyti VLIKO darbuotojus. Priešakyje (iš k. į d.): Pr. Vainauskas, J. Vilkaitis, J. Pakalka, K. Bielinis, M. Galdikienė, Toliau matyti prof. Vitkus, St. Lušys, A. Juknevičius, P. Minkūnas, J. Pažemėnas, V. Kulbokienė ir kt. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Ratai ištepti, vėl važiuojam! -

ALTo Taryba pagaliau išsirinko valdybą — sovietiniu pavyzdžiu — su pirmais ir antrais pirmininkais bei sekretoriais. Senovė mums atrodė tikslesnė; pirm. Šimutis, sek. Grigaitis, išd. M. Vaidyla. Dabar, bijome, kad tarp daugelio auklių vaikas nosį praras. Na, pažūrėsimė, kaip tas kolektyvas kolektyviai dirbs! Darbas juk visiems mūsų veiksniams tas pats: veikti JAV vyriausybę, kad kuo ilgiausiomis distancijomis nepripažintų Sovietijai Lietuvos.

Pasikalbėjimai katalikų spaudos reikalais dr. A. Ambrozaitis Chicagoje siūlė ponams redaktoriams nesididžiuoti kelti pas kitataučius aukštas vietas pasiekusius lietuvius, be to, jungti čia gimusius ir senus Amerikos lietuvius su naujais ateiviais. Senai tai siūloma ir senai siūlymai padedami į redakcijų ilguosius stalčius.

Drauge R. Šl. sako, kad sovietų filosofijos laukai gana tušti ir prieš Vakarus stoja uždavinys "diskusijų galimybės" veikti tolimesnį komunizmo išsivystymą. Jei sovietų filosofija susidomėtų žmogaus buities problemomis bei žmogumi, kaip individualia asmenybe, tikrai, sako, įvyktų perversmas.

Darbininkas savo vedamajame teigia: Rusų kalbos dabar reikalinga ir naudinga mokytis, tik mokytojai Amerikoje susiduria su galvosūkiu, kaip mokytis, išvengiant bolševikinės propagandos ir ideologijos. — Tas pats galvosūkis, kaip dr. Krivickas anuosyk pareiškė, ir super-teikimu žinių iš Lietuvos. Ne visos redakcijos sugeba galvosūki išspręsti.

Nepr. Lietuvos redaktorių paskaitė istorijos puslapius ir nusprendė: Naujoji diktatūrinė tironija yra daug žiauresnė, todėl jos galas bus daug greitesnis. Tai taisyklė, kurios neišvengs nė viena tironija. — Kad iš Tavo lūpų, p. Kardeli, į Dievo ausį!

Tarp būtinųjų mūsų gyvenimo reformų, kurias numato Kanadoje gyvenęs poetas H. Nagys, yra tučtuojinis paruošimas "trumpos — drūtos" programos mūsų šeštadienių mokykloms, kad mokinius išmokintų lietuvių kalbą raštu ir žodžiu vartoti. Ką tos mokyklos dabar moko?

V. Trumpa Margutyje skelbia pastebėjęs didelį mūsų studentijos ir jaunų akademikų susidomėjimą Lietuvos istorijos temomis. Gaila, kad platesnės informacijos apie tai nesama.

Europos Lietuvyje šitaip rašoma apie kolchozų ateitį Lietuvoje: Negaudamas tinkamo už savo darbą atlyginimo, kolchozininkas gamybos našumui nesirūpina, dirbti vengia. Todėl žemės ūkis iš amžinos krizės išbristi negali. — Būtų įdomu patirti sprendimų ir apie nuotaikas kituose Lietuvos visuomenės sluogsnuose: Darbininkų valdininkų, mokytojų ir kitų. Mūsų spauda gana apsičiaip parašo apie kolchozininkus, bet nedaug apie kitus.

A. Vilčinskis Vakarų Europoje priskaito 21,000 lietuvių, bet Londone einanti jiems tarnauti Euroos Lietuvos teprenumeruoja 1500. Daug vietos pažangai!

Kompozitorius K. Kavėkas Vilniuje sukūrė Maironio Jūratei ir Kastytis vieną didžiausių (kaip muzikas J. Žilėvičius sako) kompozicijų stipriam a capella chorui. Su choru koncertavo Maskvoje ir susilaukė šio įvertinimo Drauge: Ir baudžiamos laikais ponai kartais baudžiauninkus kviesdavo į rūmus palinksminti. — Tikra XX amžiaus pastaba!

Tėv. Žiburių bendradarbis Švedijoje pastebi, kad per Vilniaus radiją Lenkijos kultūros dekadą atidarant (Lietuvos dekada jau buvo per Varšuvos radiją) Lenkijos atstovas Maskvai pirmiausia žodžiais tarė poeto Mickėvičiaus: Litwo, ojczyzna moja (Lietuva, mano tėvynė). Įdomu, kaip pasijuto ir bolševikams tar-

naują ir prieš juos visai kovoją Lietuviai, tai išgirdę?

Balio Sruogos "Milžino pauksmė" buvo Montrealio teatro grupės įrašyta plokštelėse, kurių viena jau pasiekė Vilnių ir buvo menininkų būrio išklaudyta. Režisoriė B. Pūkelevičiūtė susilaukė padėkos laiškų (nepapasakokite šito mūsų veiksniams!).

Būtų įdomu žinoti tikrąją priežastį, kodėl nusizūdė (Kaune?) Petras Dargis, Kauno operos choro dainininkas ir muzikas Valdemaras Biezumas. Nusiivylė meile ar socialistiniu realizmu?

A. J. Kastulaitis galvoja: Bendruomenės dalykas nėra toks aiškus, kaip kai kuriems atrodo. Nei teorijoje nei praktikoje toli gražu galvosūkliai neišmąstyti ar visuotini sprendimai priimti. Bendruomenė, visgi, yra iševijęs organizacija, nežūrint neatsargių teigimų, kad būk ji yra tautos atstovė.

STEBĖTOJAS

Kun. dr. V. Kaziūnas, Vatikano radijo liet. skyriaus vedėjas, dalyvavęs VLIKO sesijoje.

Spalio 22 d. Lietuvos atstovas ir ponis O. Kajeckienė Valstybės sekretoriaus ir ponis Dean Rusk kvietimu, dalyvavo koncerte ir priėmimo Valstybės Departamente, surengtuose Dipl. Misijų Šeifų garbei.

VLIKO SESIJŲ DALYVIAI

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

VLIKAS APTARE...

Atkelta iš 1 psl.

radijo stotis, iš kurių kasdieną kalbama į pavergtąją Lietuvą, rado veiklą gerai organizuota ir labai svarbų laisvinimo darbą atliekančią. Tik per menką esą apmokami ištisas dienas darbą darbininkai. Jis gerai patyręs, kad Europos spauda plačiai pasinaudojanti ELTOS biuleteniais, leidžiamais vokiečių ir italų kalbomis.

Dr. Trimakas dar priminė, kad VLIKas dėjo ir deda pastangų, kad politinės egziliinės grupės įsijungtų į VLIKo sąstatą ir darbus. Pritarimo, esą, randama, bet dar ne visos kliūtys nugalėtos. Vilčių nenustojama. Antrasis sesijos posėdis buvo skirtas laisvinimo kovos ofenzyvos išryškiniui. Pirmuoju pranešėju buvo prieš Kelioliką mėnesių iš pavergtosios Lietuvos pabėgęs inž. Juozas Miklovas.

Jis kalbėjo apie jaunimo jungimą į laisvinimo darbą. Jis išryškino Lietuvos jaunimo aspiracijas ir lūkesčius, kurie būtų apvainikuoti laisva ir nepriklausoma tėvyne. Jis randa daug patriotizmo ir laisvajame pasaulyje gyvenančiame jaunime. O šitoji pajėga duoda rimtų garantijų, kad Lietuvos laisvinimo dvasia, jei reikės, ilgai dar ilgai bus gyva.

Kiti du pranešėjai — Vaclo Sidzikauskas padarė platesnę analizę tarptautinės politikos, pro kurios plyšius reikalinga visur brautis, o M. Brakas davė metmenis kovos ofenzyvai visuose frontuose.

Dėl VLIKo vadovybės pranešimų ir dėl paskutiniųjų referatų buvo gyvas nuomonių pasikeitimas su rimtais ir konstruktyviais pasiūlymais.

Visa tai atsispindi rezoliucijose, kurios buvo priimtos trečiame sesijos posėdyje. Tame posėdyje buvo priimtos sąmatos, patvirtintos apyskaitos ir aptarti finansiniai klausimai.

VLIKo pirmininkas dr. A. Trimakas VLIKo sesijoje savo pranešime apžvelgė tarptautinę padėtį ir jos įtaką Lietuvos laisvinimo dar-

bui, o paskui pateikė VLIKo veiklos apyskaitą už pastaruosius metus, kartu išminėdamas ir ateities planus.

Čia pateikiama ištrauka iš jo pranešimo.

Darėme, ką galėjome saviesiems informuoti, jų tautinei nuotakai pakelti ir tarptautinei tylai Lietuvos reikalu nugalėti.

Informacijos darbe nesutikome sunkumų nei Madride nei Vatikane. Romoje, betgi, radijo stotį paėmusi naujoji administracija pasirodė daugiau linkusi derinti savo veiklą su Europoje dominuojančiomis politinėmis nuotakomis. Ten ir mūsų programa pajuto spaudimą.

Madridas, priešingai, tuo pat metu sutiko skirti mūsų radijo programai daugiau laiko. Įvedėme, be to, reguliarius pranešimus žemės ūkio, kultūrinės veiklos, skautų ir religiniais klausimais.

Eltos biuleteniai buvo reguliariai leidžiami. Turinys tobulinamas ir keičiamas, pagal reikalą ir tiražas plečiamas.

Daug taip pat buvo paskirta lėšų ir laiko užkirsti

kelią komunistų propagandai jų suruoštame jaunimo festivalyje Helsinkyje. Buvome pasluntę į festivalį savo žmonių ir paruošę bei išleidę keletą informacinių leidinių anglų, ispanų ir lietuvių kalbomis.

Su festivalio komunistinės propagandos tikslais plačiai supažindinome Lietuvos jaunimą dar prieš festivaliui prasidedant. Žymi jaunimo dalis, kuri buvo pasiruošusi vykti į Helsinkį, nenorėdama pasitarnauti Maskvai, atsiskakė nuo tos kelionės.

Kremliaus valdovai atsiuntė iš Lietuvos vien užgrūdintus komunistų pareigūnus, pasibaisėtina žemo kultūrinio lygio, bet įžūlius, visai besistengiančius pavergtėjui pasitarnauti. Suomų jaunimo jie nepatruokė. Suomiai, priešingai, rodė laisviesiems lietuviams ypatingo draugiškumo ir kuo galėjo jiems padėjo. Nemažiau tenka vertinti Baltijos Komiteto Stockholme veikėjus ir senus švedų draugus už paramą ir drąsią kovą.

Ryšium su religinių persekiojimų Lietuvoje teko pasikeisti ilgesniais raštais tuo reikalu su senatoriais Javits ir Keating, o taip pat ir su Valstybės Dep-tu. Dalis susirašinėjimo buvo įtraukta į Congressional

Record. Šis klausimas buvo taip pat primintas JAV Delegacijai Jungtinėse Tautose.

NATO Konferencijos ir Vakarų užsienių reikalų ministerių pasitarimų proga atskirais raštais ir telegramomis buvo dėstoma Lietuvos bylos reikalas. Kanados Premjerui Diefenbakeriui, atstacius Lietuvos konsulatą Toronte teises ir pažadėjus kelti pavergtųjų tautų bylą Jungtinėse Tautose, šie žygiai buvo įvertinti, o Vatikano Antrajai Tarybai susirinkus, buvo kreiptasi į Valstybės Sekretorių kardinolą Cigognani, o per jį į Popiežių Joną XXIII, prašant žygių laisvės labui.

Berlyne gėdos sienos metinių proga buvo paskelbtas atitinkamas pareiškimas spaudai, o (VLIKo) Vykdomoji Taryba kreipėsi į Vakarų Berlyno burmistrą Brandt, linkėdama išvermės kovoje už teises ir laisvę. Tolygiai buvo išnaudoti, Kubos įvykiai. Raštais ir telegramomis JAV prezidentui, valstybės sekretoriui ir ambasadoriui Stevensonui palinkėta išvermės ir prašyta nepamiršti Lietuvos laisvės reikalo. J. Tautų G. Asamblėjos delegacijoms įteiktas leidinys apie Baltijos laisvės bylą.

Iš Lietuvos susilaukėme teigiamų VLIKo radijo programų ir veiklos įvertinimų. Mūsų žmonės džiaugiasi VLIKo daromais laisvinimo žygiais...

ATEITIES DARBAI

Artimiausioje ateityje numatoma:

1. Kreipti ypatingą dėmesį į prieš ofenzyvą mūsų atsparumui palaužti, jėgoms suskaldyti ir išveivijai suklaidinti;

2. Sustiprinti pavergtosios tautos ryžtą išverti kas besidėtų krašte ar už jo ribų;

3. Remti ir skatinti krašte bevargstančius brolius nepasiduoti rusifikacijos bangai ir išlaikyti lietuvišką dvasią, kalbą, papročius ir kultūrą;

4. Atskleisti laisvajam pasauliui Maskvos daromus Lietuvoje religinio, tautinio ir kultūrinio genocido nusikaltimus;

5. Iširti ir iškelti visą apimtį sovietinio kolonializmo Lietuvoje padarinius;

6. Reikalauti Jungtinėse Tautose, tarptautinėse konferencijose, o taip pat per svetimųjų spaudą, kad sovietinis kolonializmas Lietuvoje būtų panaikintas ir laisvo apsisprendimo teisė gražinta;

7. Remti JAV senatorių ir kongresmanų iniciatyvą Lietuvos laisvės bylai kelti; tolygiai skatinti kitų kraštų valstybės vyrus daryti panašius žygius;

8. Budėti, kad, besikeičiant tarptautinei politikai, Lietuvos byla nebūtų apeita ar nutylėta;

9. Daryti visa, kas galima, kad Lietuvos laisvės reikalas būtų įtrauktas į Vakarų vyriausybės, tarptautinių institucijų ir organizacijų politiką ir veiklos programas;

10. Veikti, kad Lietuvos ūkio ir politikos interesai būtų įtraukti į Bendrosios Europos Rinkos veiklos lauką;

11. Stiprinti bendradarbiavimą su PET ir kitomis tarptautinėmis laisvųjų ir pavergtųjų tautų organizacijomis Lietuvos laisvės bylos labui;

12. Siekti didesnio visuomenės konsolidavimo ir tampresnio bendradarbiavimo su PLB, B, LLK ir kitomis organizacijomis;

13. Atitinkamai atžymėti 1963 m. VLIKo dvidešimtmetį;

14. Įtraukti daugiau naujų jėgų į VLIKo darbą ir sudaryti patariamąją jaunųjų akademikų komisiją Lietuvos laisvinimo darbams plėsti ir intensyvinėti.

Dr. Martynas Brakas VLIKo sesijoje klausosi diskusijų dėl savo referato apie kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuva. Jisai nepritaria nei komunistams, kurie tuos ryšius perša, nei Amerikos lietuviams, kurie juos atmeta. Jo manymu, reikia trečio kello. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

IR VILNIUJE PAMINEJO MAIRONI

A. VITULSKIO pieš.

1862-1962

Kaip Vilniuje išeinantis savaitraštis Literatūra ir Menas praneša, tenai lapkričio 1 d. Akademiniame dramos teatre įvyko iškilmingas Maironio gimimo šimto metų sukakties paminėjimas.

Jame, kaip laikraštis rašo, dalyvavo "vyriausybės atstovai, rašytojai, literatai, sostinės darbo žmonės". Toliau rašoma: "Reflektorių nutvieksta, kino kamerų ir televizijos aparatų godžiai sekama scena, kurioje kabo didžiulis rašytojo portretas."

Vakarą atidarė jubiliejinės komisijos pirmininkas Ant. Venclova, paskui kalbėjo K. Korsakas. Toliau ten rašoma: "karštais plojimais susirinkusieji pasitinka V. Mykolaitį-Putiną, vieną iš Maironio amžininkų. Poetas kalba apie savo kartą, kurios jaunystės idealus taip talentingai ir teisingai išreiškė Maironis. Tai kartai, kuri ant savo pečių pakėlė carinės spaudos našta, kaip himnas skambėjo žodžiais:

Tik į darbą greičiau!
Tik mylėkim karščiau!
Tik, vyrai, pajudinkim
mė!

Mykolaičiui - Putinui teko bendrauti ir dirbti su Maironiu, jis atsimeina poeto mirtį, bet, kaip bebūtų keista, šis jaudinančiai papasakotas Maironio epizodas su teikė dar vieną ryškią spal-

vą gyvajam Maironio paveikslui. Kiekvienas pajuto, kad Maironis — ne tik bronzinė klasiko statula, stovinti ant aukšto pedestalu.

Ši mintis persunkė Lenino premijos laureato E. Mieželaičio kalbą. Mūsų karta ieško poeto širdies gyvuose poezijos posmuose, ten, kur aukštoje temperatūroje virė, lydėsi ir kunkulavo ta pati bronzos, iš kurios amžiams išliejami didieji didingi klasikų paminklai.

Semdamasis jėgų iš liaudies, Maironis vėl grįžo į liaudį, kuri pasiėmė atgal geriausią jo kūrybos dalį, praturtintą, apvaisintą nemirtingų pasaulinės literatūros pasiekimų, įsurbusios į save didelę pasaulio dalį. Tačiau aukšta Maironio kultūra, jo intelektas ir erudicija nekrenta į akis, o kaip sultys, maitinančios augalą, išsisklaido po visą kūrybą.

Maironio eilėraščius deklamavo aktoriai V. Kybartas lietuviškai ir Monika Mironaitė rusiškai. Koncertinėje dalyje buvo lietuvių kompozitorių dainos Maironio žodžiais dainuojant operos solistui V. Daunorui.

Visas Literatūros ir Meno savaitraščio vidurys paskirtas Maironiui su jo portretu, pieštu dail. A. Vitulskio.

Taigi, atrodo, kad Maironis dabar jau priimtinas — "liaudies poetas". Tačiau ne vienodal Maironis buvo sutinkamas anksčiau. Pirmosios okupacijos metu Maironis buvo atmetamas kaip "buožlių" poetas, svetimas liaudžiai, o jo palikimas buvo laikomas bereikšmiu.

Bet jau 1947 m., minint Maironio mirties 15 metų sukaktį, buvo pripažinta, kad Maironis prisimintinas ir darbo liaudžiai, nes gražiai apdainavęs gamtą, kritikos žodį taręs buržuazijai, o svarbiausia, kad jo eilėraščiai pavirtę "liaudies dainomis" prieš voikiškuosius fašistus.

Stalinui mirus, Lietuvoje 1956 m. išleisti Maironio rinkiniai raštai, o įvade Maironiui priskirtas didelis talentas ir pripažįstama, kad "geriausi Maironio poezijos kūriniai tvirtai įėjo į lietuvių tautos kultūros lobyną."

Bolševikiniais metais Lietuvoje (25,000 tiražu) išėjo Maironio "Rinkiniai raštai." Pirmąjį tomą sudaro "Pavasario balsai," antrąjį — poema "Jaunoji Lietuva" ir 4 aktų libretas "Dangutės vestuvės, 1951 m. išėjo Maironio rinkinys "Eilėraščiai," 1957 m. (25,000 egz. tiražu) — baladė "Jūratė ir Kastytis." Dviem leidimais (25,000 egz. tiražu) išėjo

MAIRONIO RANKRAŠTIS

*Kada tik kelin vaiciavan pro Krakus
Man veski iš skausmo širdis.
Gaili ašarėlė seplonė skruostis
Šis melinas temdi akis!
Šis veltui Dvasią saminti norėjau,
Aplinkui vien tamisį nakti regėjau.*

Nevežis per karą.

*Juodo Nevežo vilnys sukilo,
Tamsios banguoja rūsčiai:
Štai mūsų Dubysos trenksmas prabilo,
Griaudamas eina plačiami.*

"Pavasario balsai."

Valstybinė pedagoginės literatūros leidykla 4 leidimais išleido Maironio "Rinktinę" (33,000 egz. tiražu).

Daugelis Maironio kūrinių išspausdinta įvairiuose rinkiniuose. Karo metais Maironio kūriniai buvo išspausdinti Balachnoje išėjusiame dainų rinkiny. Maskvoje išleistame lietuvių ir rusų kalbomis rinkiny "Amžinoji neapykanta." Maironio kūrinių rasime rinkiniuose "Dainos," "Neklauskit melnės vardo," "Brangioji Tėvynė" ir kt.

Maironio "Rinktinė" rusų kalba Maskvoje pasirodė jau du kartus. Čia pateikta pagrindinė Maironio kūryba — eilėraščiai, baladės, poemos, satyra ir dramos kūriniai. Maironio kūriniai rusų kalba išspausdinti antologijoje "Lietuvos poezija," Maskvoje išėjusiame rinkinyje "Amžinoji neapykanta," "Satyra ir jumoras TSRS tautų poezijoje" ir kituose leidiniuose.

Užmigo žemė.

V. Valiaus iliustracijos naujam Maironio "Rinktinės" leidimui.

Štai carinė policija 1900 metų lapkričio 8 d. užpuolė Raseinių apskrities Veiviržėnų miestelio gyventojų Julijono Klipšto namus. Policijai pasisekė. Kratos metu, be kitos draudžiamos lotynišku šriftu spausdintos lietuviškos literatūros, rastos ir "priešvyriausybinių turinio" knygutės: vertimas iš lenkų kalbos — "Pagirėnų gobtuvės" ir St. Garnio "Tarp skausmų į garbę" (Vėliau poetas šią poemą pavadino "Jaunoji Lietuva." St. Garnys — Maironio slapyvardė). Julijonas Klipštas, Veiviržėnų valstietis, turėjęs 4 dešimtines žemės, 37 metų amžiaus, raštingas, nes čia pat, miestelyje, baigė liaudies mokyklą.

Antra panaši byla buvo pradėta 1901 metais Telšiu apskrities Varnių valsčiaus Simutiškių kaimo valstiečiui Pranui Kniuriui. Jo namuo-

KALBA DOKUMENTAI

Caro valdžiai 1864 metais uždraudus spausdinti lietuviškas knygas lotynišku šriftu, knygų leidimas persikėlė už Nemuno, į Prūsias. Ir vis dėlto lietuviškos knygos liaudyje nesulaikoma plito. Caro policija gaudė tuos, kurie slapta gabeno draudžiamą literatūrą, ir tuos, kurie ją skaitė. Tokios konfiskuotos literatūros tarpe šlandien randame ir Maironio kūrybos tomelius, esančius Lietuvos Centrinio valstybinio istorinio archyvo Vilniaus teismo rūmų prokuroro fonde.

Pavasaris.

Dail. Aleksandros Merker paveikslas "Vėžių laivai", vienas iš penkių jos allejaus darbų, su kuriais ji dalyvauja parodoje Highgate Gallery Upper Montclair, N. J., prasidėjusioje lapkr. 13 d. ir truksiančioje iki gruodžio 1 d.

se kratos metu buvo rasta 20 lietuviškų knygų, jų tarpe 2 egzemplioriai Maironio poemos "Tarp skausmų į garbę."

Leisdamas į pasaulį savo poeziją, net ir pats Maironis nesitikėjo gausaus skaitytojų būrio. Savo poemos "Tarp skausmų į garbę" pratarinėje poetas 1893 metais rašė, jog nutautėjęs ir svetimas liaudžiai dvaras jos neskaitys. Neskaitys poemos ir suvargęs valstietis. "Visa mano viltis — tai moksliskai apšviesta jaunomenė," — sakė Maironis.

Lietuvos Centriniam valstybiniame archyve saugomi kai kurie Maironio asmens dokumentai. Jubilėjaus proga idomu patirti kokie jie yra.

1922 m. kovo 8 d. parašytoje autobiografijoje — "Curriculum vitae" Maironis apie save rašė labai santūriai: "Gimiau 1862 m. spalio m. 21 d. Pasandravio dvare, bet krikštytas buvau ir augau Betygalos par. Bernotų viensėdy. Tėvas Aleksandras, motina Ona iš Kurmauskų. Gimnaziją baigiau Kaune 1883 m. ir vienus metus vaikščiojau Kijevo univers. filologijos fakultatą. Iš universiteto grįžau į Dv. Žem. Seminariją Kauran, kurią baigęs po 4 metų buvau pasiūstas į Dv. Akademiją Petrogradan..." Baigdamas autobiografiją, poetas išvardina savo spausdintus kūrinius.

Centrinio valst. archyvo fonduose yra išlikęs Maironio ranka 1922 m. vasario 25 d. rašytas pareiškimas Universiteto rektoriui, kuriame prašo atleisti jį iš Teologijos fakulteto dekanato pareigų dėl per didelio apkrovimo ir palikti vien Teologijos fakulteto profesoriumi. Maironio asmens byloje yra jo ranka užpildyta anketa, tarnybos lapas ir kt. dokumentai. Bylos paigoje — du maži lapeliai:

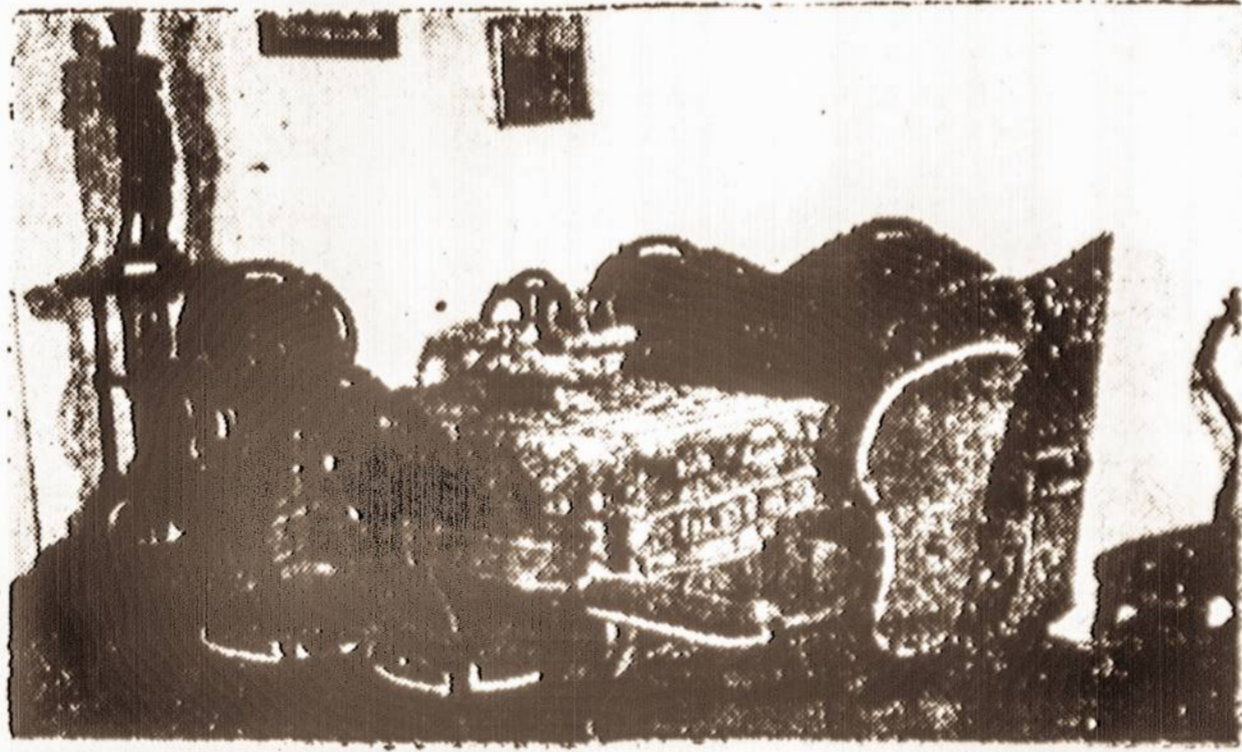
MAIRONIS MUZIKOJE

Keturiasdešimt metų trukęs spaudos draudimas stabdė viso mūsų kultūrinio gyvenimo, tame tarpe ir muzikinės kūrybos, vystymąsi. Tik išaušus 1903 metų pavasarį, šis gyvenimas plačiu sriautu išsiliejo po visą Lietuvą. Patį prielankiausia to meto buitinio muzikavimo forma, nereikalaujanti didesnio profesinio pasiruošimo, buvo chorinė daina, be kurios neapsieidavo nė vienas „Lietuviškasis vakaras“ kalne ar mieste. Tai buvo pagrindinė priežastis, dėl kurios senosios kartos lietuvių kompozitoriai puoselėjo daugiausia liaudies dainą, apvilkdami ją puošniu harmoniniu rūbu ar sukurdami savą, originalią. Revoliucinei dainai ir toliau liekant pagrindyje (šio turinio dainoms tebegaliojo „spaudos draudimas“, o jų autoriams bei atlikėjams — areštai ir ištrėmimas), lietuvių kompozitoriai paprastai apsiribodavo „nekalto“ turinio

lyrinėmis dainomis, kuriose neretai praskambėdavo tal susižavėjimas gamtos grožiu, patriotiniai motyvai, tal melės lyrikos atgarsiai.

Vienas iš pirmųjų senosios kartos lietuvių kompozitorių, daug dėmesio skyręs dainos žanrui, buvo J. Naujalis. Tiek savo pasaulėžiūra, tiek estetine tendencijomis J. Naujalis buvo artimas Maironiui, labai žavėjosi jo lyriką. Pirmajame Maironio kūrybos periode pasireiškusi lietuvių tautos išsivadavimo iš carizmo jungo nuotaikos, tam tikra romantinė heroika, geresnės ateities viltis rado atgarsį ir J. Naujallo kūryboje. Kompozitorius sukurią Maironio „Jaunimo giesmės“ tekstu pakilią, skaidrią, kovingą dainą, kuri kelis dešimtmečius skambėjo koncertų salėse.

Ir kitose to meto dainose Maironio tekstais („Lietuvos grožybės“, „Kur bėga Sešupė“, „Kur banguoja Nemunėlis“) J. Naujalis kartu su poetu idealizuoja Lietuvos praeitį, geris gamtos poeziją,

Maironio baldai Literatūriniam muziejuje Kaune

Teologijos-filosofijos fakulteto sekretoriaus 1932 m. birželio 28 d. pranešimas apie Maironio mirtį ir Teologijos-filosofijos fakulteto dekanato pranešimas Universiteto rektoriui apie tai, kad Maironis mirė, "todėl jis prašomas išbraukti iš Universiteto alų lapo."

Maironis bene labiausiai patraukė to meto kompozitorius kaip poetas-lyrikas, ypač jautriai atkuriąs lietuviškosios gamtos grožį. J. Naujallį žavi giedria nuotaika persunktas Maironio „Pavasaris“, kuris ir dabar, dažniausia liaudies ansamblių artistų atliekamas, tebaskamba koncertinėse estradose, o dar labiau „Vasaros naktys“ — viena iš puikiųjų originalių šio kompozitoriaus dainų. Ir savo kūrybinio gyvenimo santūrijoje J. Naujalis vėl sugrįžta prie Maironio posmų, parašydamas vieną iš stačiausių, profesiniu atžvil-

giu meistriškų savo dainų — „Putino dainą“ ir paskutinę chorinę dainą „Dainų dainelės“.

C. Sasnauskas, kaip ir J. Naujalis, dainose Maironio tekstais randame kai kurių bendrų bruožų — tai jų melodingumas, aiški forma, nesudėtinga harmonija ir ritmika, daugiausia keturbalsė chorinė faktūra. Prie šiomis savybėmis pasižyminčių C. Sasnauskos dainų Maironio tekstais priklauso „Užmigo žemė“, kurioje puikios gamtos vaizdų fone piešiami žviesios ateities paveikslai.

Romantinio patriotizmo gaidą, praskambėjusį Maironio kūryboje, neaplenkė ir kiti vyresniosios kartos lietuvių kompozitoriai. S. Simkus ir A. Kacanauskas sukurią muziką Maironio eilėraščių „Mano gimtinė“, J. Tallat-Kelpšą sužavi poeto posmai, nukreipti prieš ilgaamžį lietuvių priešą — Kryčiuočius eilėraštyje „Kur lygūs laukai“, kompozitorius J. Juzeliūnas sukurią solinę dainą „Trakų pils“, menančią Maironio apdainuotą senovę.

Kas taip traukė mūsų kompozitorius prie Maironio eilių? Visų pirma, jo poezijos melodingumas, nuoširdumas, artimumas liaudies dainų motyvams, liaudies buitės vaizdams. Prie tokių eilėraščių priskirtini „Už Raselinių, ant Dubysos“, „Tupi šarka“ ir kt. Eilėraščių „Tupi šarka“ J. Naujalis, lyg ir išsivadavimas iš jį slėgusių choraliųjų varžtų, parašė žaismingą muziką. Šis kūrinys buvo artimas ir lietuvių muzikos klasikui J. Gruodžiui, parašiusiam jo meninę prigimtį atitinkančią grakščią dainą „Burtai“ tuo pačiu Maironio tekstu.

Tautosakiniais elementais pagrįsta ir Maironio baladė „Juratė ir Kasiytis“. Lyrintai baladės puslapiu apie nukalinčią mirtį melė pasiekia didžiulę dramatinę įtampą, ir tai paskatino J. Gruodį sukurti šiuo slūžuotu baleta. Vieninteliame šio žanro kūrinyje, buitiniiais pasakiniais vaizdais atkuriantame tyros meilės jausmus, Gruodis liko ištikimas savo kūrybiniam principams: baleta panaudota artima liaudinei intonacinei medžiagai pajunglama muzikinei dramaturgijai, tuo pačiu pabrėžiant Maironio kūrinio nacionalinį koloritą.

Trumpame straipsnyje nėra galimybės pakalbėti apie visus Maironio poetinio genijaus įkvėptus muzikos kūrinius, nuodugniai paanalizuoti mįštuosius. Norisi pastebėti tik viena, kad pirmąjį lietuvių profesionalinės muzikos gyvavimo dešimtmetį nebuvo kito poeto, kurio kūryba būtų taip patraukusi ir įkvėpusi to meto kompozitorius, kaip Maironio poezija.

J. GAUDRIMAS

Amerikos lietuviai visais laikais padėjo Lietuvai

PRIEŠ 69 METUS JONAS BAGDZIUNAS - BORDEN RINKO AUKAS
NUKENTĖJUSIEMS KRAŽIŲ SKERDYNĖSE

Neseniai Drauge Barbora Petkaitė-Norbutienė aprašė, kaip ji, vos dvylikos metų būdama, pergyveno Kražių skerdynes, gyvendama Kražiuose.

Sioje Atlanto pusėje yra kitas tos anų laikų tragedijos liudininkas, tą įvykių metu gyvenęs Amerikoje ir buvęs vieneriais metais jaunesnis už Barbarą Petkaitę-Norbutienę. Tai šiemet 80 metų sulaukęs Amerikos lietuvių veikėjas advokatas Jonas Bagdžiūnas-Borden.

Būdinga, kad kaip tik tuo metu, lygiai prieš 69 metus, Kražių skerdynių žinios paveiktas, vos vienuolikos amžiaus metų būdamas, Jonas Bagdžiūnas-Borden užsidedė lietuviškai veiklai, kuri nenutrūkusį nė dabar, šiam tauriam lietuviui jau ir žilo plauko sulaukus.

Šiandien Amerikos lietuvių tarpe turbūt sunku būtų užtikti kitą tokį, kuris per pastaruosius 69 metus būtų tiek daug Lietuvos ir lietuvių labai nuveikęs. Tai dar sykį įrodo vyresniosios kartos lietuvių pasišventimą, kuris kaip gyvas pavaldys tebešviečia visai

jaunesniajai kartai.

Savo prisiminimuose adv. Bagdžiūnas-Borden apie Kražių skerdynių atgarsius šitaip rašo:

"Tai įvyko prieš 69 metus, lapkričio 11 d. Mažai beliko gyvųjų tarpe tokių, kurie tą baisią tragediją atsimena.

Amerikos lietuvius sukrėtė žinia apie Kražių įvykius. Rusai norėjo atimti bažnyčią, o paraplečiai gynė. Kazokai plakė žmones nagaikomis ir badė durtuvais. Kovota visą savaitę, bet paraplečiai pralaimėjo. Daug užmuštų, daug sužestų.

Amerikos lietuviai ėmėsi priemonių pagelbėti nukentėjusiems. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje buvo šaukiami vieši susirinkimai ir sudaromi komitetai aukoms rinkti. Čikaga čia buvo pirmutinė. Sv. Jurgio par. salėje įvyko susirinkimas, kuriame buvo išrinktas komitetas. Tuojau pat vietoje buvo surinkta per \$200.

Aš pats, tėvo raginamas, stojau komitetui talkon nors būdamas vos vienuolikos metų amžiaus. Pasiėmęs

liktarną į ranką (tąsyk Chicagoje dar nebuvo elektros šviesos), vaikščiojau nuo namo prie namo, kur tik lietuviai gyveno, prašydamas aukų.

Tai ir buvo mano veiklos Lietuvoi pradžia. Vėliau joje dalyvavau visados, kai tik iškilavo reikalas. Tačiau Kražių įvykių atgarsiai man vis prisimindavo, kaip ženklas, kaip Amerikos visais laikais jaudinosi ir rūpinosi savo gimtojo krašto likimu."

Kražių įvykiai 1893 m. lapkričio viduryje tuo metu 12 metų amžiaus turėjusios mergaitės Barbaros Petkaitės (dabar Norbutienės) pasakojimu šitaip atrodė (pagal jos pačios pasakojimą Drauge):

Seserų vienuolyne Kražiuose, kai buvau dar maža mergaitė, mano sesuo Juozapa ten tarnavo virėja. Sesuo Juozapa pradėjo sakyti, kad rusai nori seseris iš vienuolyno išvežti į Kauną. Seseris labai verkė, prašė valdžios palikti amžių baigti, bet vistiek išvežė, o 4 sergančias paliko. Žmonės pradėjo kalbėti, kad ir bažnyčią atims. Spalio pradžioje paskelbė, kad išneš šv. sakramentą. Tada iš apylinkės moterėlės ir vyrų susirinko į bažnyčią ir meldė. Naktį atėjo kunigas, paėmė švenčiausią, atnešė į vidurį bažnyčios. Žmonės liepė nešti švenčiausiąjį į altorių, bet kunigas sako, kad jam negalima. Tada vienas vyras paėmė nuo kunigo pečių šaliką ir švenčiausią nunešė į altorių. Nuo tos dienos žmonės neišėjo iš bažnyčios, dieną ir naktį giedojo ir meldė. Iš visos parapijos nešė valgyti, taip pat ir iš kitų parapijų, kad tik žmonės būtų bažnyčioje. O kai pajusdavo, kad gubernatorius atvažiuo, tai tuojau vyrų su kamžomis apsilvilkę, su kryžium ir caro paveikslu stovėdavo tarp bažnyčios durų. Kai gubernatorius atėdavo su palydovais prie bažnyčios, tai vyrų sakydavo:

-- Jei karaliaus įsakyta atimti bažnyčią, tai sudras-kyk caro paveikslą ir sulaužyk kryžių, tada eisim šalin.

Taip tęsė visą mėnesį. Dieną ir naktį pilna bažnyčia meldė, važiuo iš kitų parapijų, vežė valgyti, kad tik žmonės neišeitų iš bažnyčios. Lapkričio 10 d. pradėta šnekėti, kad tą naktį atims bažnyčią, žmonių privažiavo pilnas miestelis ir laukė kas bus. Vyrų apsilvilkę kamžas stovėjo prie durų, o bažnyčia pilna žmonių meldėsi. Naktį atvažiuo gubernatorius su raitais žandais, kurių buvo apie 60 ar daugiau. Gubernatorius priėjęs prie durų caro fotografiją sudraskė, sulaužė kryžių, o žandarai raiti jojo į šventorių ir bažnyčią. Vieni metė žmones iš bažnyčios, o buvę lauke mušė per galvas; ir kur tik pakliuvo. Kai visus išvarė iš bažnyčios ir šventoriaus, tada vyresnieji ir kunigai suėjo į bažnyčią ir užsitarė. Žandarai lauke saugojo, bet tą naktį daug žmonių buvo privažiavę iš kitų parapijų, todėl žmonės prisinešė spragily, šakių ir taip pradėjo lupti, kad žandarai neatlaikė ir turėjo bėgti. Tada žmonės išlaužė bažnyčios duris, visi kunigai ir vyresnieji išsigando ir slė-

Jonas Bagdžiūnas - Borden

pės. Gubernatorius su savo visus štabu nubėgo ant višų, prie pat varpų. Vyrų juos nusiviję reikalavo pasirašyti, kad bažnyčios neatims, bet gubernatorius prašė rašalo ir dėsė. Vyrų žadėjo mesti per langą šventorių, bet gubernatorius žadėjo pasirašyti ir prašė rašalo. Jis laukė atvykstant kazokų. O kai jie atvyko, tai pasidarė baisus klyksmas ir aimanavimas, visur kazokai žmones pradėjo mušti, arkliais mindžioti. Vienas kazokas dūrė mano sesuteli su durtuvu į nugarą, ši krito ant žemės ir daugiau jos nemačiau ir viena palikau tarp kazokų, nežinau kaip manęs arkliu nesumindžiojo ir neužmušė. Tuo tarpu atliekęs kazokų kaptonas pradėjo šaukti, kad negalima žmonių taip mušti. Tada visi kazokai nušoko nuo arklių, pririšo prie tvorų ir pradėjo nešti sužestus į daržą. Tada Kelmės keliu su 4 arkliais atlėkė keli daktarai ir pradėjo sužestuosius aprišinėti, nes visi buvo baisiai sukruvinti. Tada ir aš atėjau pažūrėti, ar nėra ir mano sesutės, bet aš jos neradau. O miestą visą apstatė, kad niekas negalėtų iš miesto išeiti, ir visus areštavo, plakė bizonais. Vieną senelį plakė ir gubernatoriaus paklaustas ar gana, atsakė: plak dar. Tada su-

pykęs gubernatorius liepė plakti toliau ir senelis vietoj mirė, pasakęs gubernatoriui: ryk mano kraują kaip šuva. Atėjęs kazokų kaptonas nebeleido plakti, tik uždarė visus kalėjimus. O aš sesutės neradusi ėjau viena namo, nieks mankello neužstojo, nes buvau tik 12 metų. Pareinu namo, o tenai radau susirinkusias moterėles. Didžiausias verksmas, nes sūnų ir dukterų nebuvo namie. O kaip pradžiugom, kai už kokių 4 valandų mano sesutė parėjo visa sudaužyta, sutinusi ir kruvina.

Vėliau pradėjo kratyti namus. Jei rasdavo kurį sužestą, tai ir areštavo, kad ir kitur buvai susižeidęs, išsisteisinti negalėjai.

Kazokai išbuvo apie savaitę laiko. Jie vogė, plėšė kas jiems tik patiko, net ir paršus iš gardo pavogdavo. Niekas jų nebaudė. Po teismo Vilniuje sulmtuosius paleido. Vilniaus visuomenė susirinko prie teismo namų ir džiaugėsi šaukdamai: Kražių kankiniai, Kražių kankiniai ir kiekvieną apdovanojo po dvyliką rublių.

Visa tai pergyveno mano broliai, sesutės, mano mamytė, ir aš pati savom akim mačiau, nors dar buvau tik dvylikos metų. Tai įvyko 1893 metų lapkričio 11 d.

VIENINTELIAI
ORIGINALUS,
IMPORTUOTI IS LENKIJOS

pasaulinio garso
**DEGTINES IR
LIKERIAI**

Aukščiausios rusies

WYBOROWA 5.99*

Vodka, 100 pf. 5th

Nepalyginamo aromato

žolės iš Baltvyžiaus

ŻUBRÓWKA 6.77*

zubro vodka 100 pf. 5th

senoji ruginė

STARKA 6.99*

Tradicinis lenkų-lietuvių gėrimas

su medumi ir šaknelėmis

KRUPNIK 7.27

medaus likeris

Ant rinktinų lenkiškų vyšių

WIŚNIÓWKA 6.60*

vyšnių likeris 80 pf. 5th

Kainos New Yorko valstybėje, kitose valstybėse, pareinant nuo viet. taksu

Prašykite importuotos lenkiškos vodkos ir likerio savo krautuvėse, ar mėgiamiausiame bare. Jeigu jie neturi, tai atsiųskite mums vardą ir adresą vietovės, ir mes pasirūpinsime, kad šie puikūs produktai būtų pristatyti.

Gaunama sekančiose valstybėse: New Yorke, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Maryland, Pensilvanijoje, Kalifornijoje, Floridoje, Washingtone, D. C.

PARK, BENZIGER & CO., INC.

75 West Street, New York 6, N. Y.

Capitol Distributors, 30-35 Thompson Ave. L.I.C.

Merchants Wine and Liq., Pennsauken, N. J.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIUNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus bars

Salė susirinkimams vestavėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

NEO-LITUANIJOS SUKAKTIS

Korp. Neo-Lituanijos suka ktivinėje šventėje New Yorke lapkričio 10 d., iškilmingai paminėjęs korporacijos 40 m. sukaktį, kurioje pagrindiniu kalbėtoju buvo fil. dr. Br. Nemickas, i naujai pakeltuosius seniorus kalba Philadelphijos skyriaus pirm. Mitalas. Visi šeši naujieji seniorai yra Philadelphijos skyriaus nariai. Prie prezidiumo stalo sėdi New Yorko pirm. A. Šperauskas, vicepirm. dr. E. Nonkas, arbiter elegantiarum M. Sperauskienė. Prie vėliavos V. Cepaitė, T. Šperauskas ir R. Buinytė. Šventėje, kuri vyko Maspetho Liet. Pik. Klubo patalpose, gausiai dalyvavo New Yorke neolituanai su savo svečiais iš artimų ir tolimų apylinkių.

S. Narkėliūnaitės
nuotrauka

Svedijos profesorius E. Varnauskas Amerikoje

Grįždamas iš tarptautinio kardiologų kongreso Mexico City, ir po to lankydamas įvairius medicinos centrus Amerikoje, dr. Edvardas Varnauskas praleido 5 dienas pas draugus Chicagoje ir jos apylinkėse.

Dr. Varnauskas nuolat gyvena Götoborge, kur jis nuo 1957 m. yra medicinos docentas (associate professor) medicinos fakultete. Mexico City įvykusiame kardiologų kongrese (š. m. spalio 7-13 dienomis) jis padarė tris mokslinius pranešimus.

Ten buvo apie 4,000 dalyvių iš 52 kraštų. Jų tarpe buvo ir nemaža mokslininkų. Su ne vienu jų dr. Varnauskas diskutavo savo mokslinius patyrimus širdies ligų srityje ir užmezgė draugiškus ryšius. Dr. Varnauskui nebuvo lemta sutikti atstovo iš Lietuvos prof. dr. E. Januškevičiaus, apie kurio dalyvavimą jis tik vėliau sužinojo.

Dr. Varnausko specialybė yra širdies ir plaučių ligos. Mexico City jis pranešė apie savo originalius laboratorinius stebėjimus, daugiausia atliktus širdies kateterio pagalba (kurį jis patobulino savo laiku Stockholme). Vienas tų praneši-

Dr. E. Varnauskas

mū buvo apie darbo įtaką plaučių kraujo kieki, išvirkščiau tam tikrus dažus į plaučių arteriją ir kairįjį prieširdį ir paimant pavyzdžius iš femoralinės arterijos. Su pora Götoborgo uni-

versiteto bendradarbių jis studijavo koronarinę arteriografiją ant 30 pacientų ir rezultatus pranešė kongresui.

Iš Mexico City dr. Varnauskas nuvyko į Houston,

Texas, kur stebėjo Dr. De Bakey ir kitų darbą kraujo gyslių ligų srityje. Vėliau dr. V. lankėsi Washington, D.C. Čia Georgetown University Medical School ir Veteranų ligoninėje susitiko su Dr. Edward Freis, hipertenzijos specialistu.

Toliau John Hopkins Universitete, Baltimorėje skaitė paskaitą apie padidėjusio anglies dvideginio įtaką plaučių kraujo apytaką, įskaitant plaučių kraujo kiekį, pas ligonis su mitraline stenozė.

Iš Baltimorės dr. V. keliavo į Cleveland, Ohio. Ten jis dalyvavo dviejuose medikų suvažiavimuose; pirmiausia hipertenzijos (aukšto kraujo spaudimo) tyrinėjimo tarybos (council) diskusijoje spalio 24 d. Vėliau Clevelande vyko Amerikos širdies draugijos suvažiavimas (spalio 25-28 d. d.). Jame dr. Varnauskas dalyvavo su įvairiu tautų kardiologijos atstovais (iš Amerikos Paul D. White ir Louis Katz) pasauliniame pranešime apie širdies ir kraujo indų ligas.

Iš Clevelando dr. V. nuvyko į Bostoną. Čia daugiausia laiko praleido Dr. Lown laboratorijoje, Peter B. Brigham ligoninėje. Dr. Lown, taip pat kardiologas, patobulino kateterizaciją plonais lankstaus stiklo pluoštais. Šiai naujai technikai įsisavinti dr. Varnauskas planuoja pasiųsti savo vieną asistentą iš Götoborgo į Bostoną.

Iš Bostono dr. Varnauskas atskrido į Chicago. Jis atrodė toks pat jaunatviškas ir viskuo besidomis, ypač lietuvių gyvenimu Amerikoje bei sovietinėje Lietuvoje, kaip jie buvo prieš du metus, kai jį mačiau Götoborge, Svedijoje.

Dr. Varnauskas kilimo kupiškietis, bet nuo trejų metų amžiaus persikėlė su tėvais į Kauną. Baigęs Aušros gimnaziją pradėjo medicinos studijas Kaune 1941 metais; karo metu patekęs į Svediją, vėl iš pradžių turėjo pradėti studijuoti bei mokytis naujos kalbos. Savo

Aleksandras Kundrotas, kuris neseniai buvo paskirtas Lietuvos Piliečių Klubo priežiūrėtoju.

darbštumu įveiks šias sunkias kliūtis ir, baigęs Uppsalos Universiteto medicinos fakultetą, 1951 m. išlaikė baigiamuosius egzaminus. Specializavosi vidaus ligų srityje Sv. Eriko ligoninėje, Stockholme ir čia pasirošė dizertacijai medicinos daktaro laipsniui įgyti. Dizertaciją viešai apgynė 1955 m. ir tais pačiais metais ji buvo išleista anglų kalba Stockholme

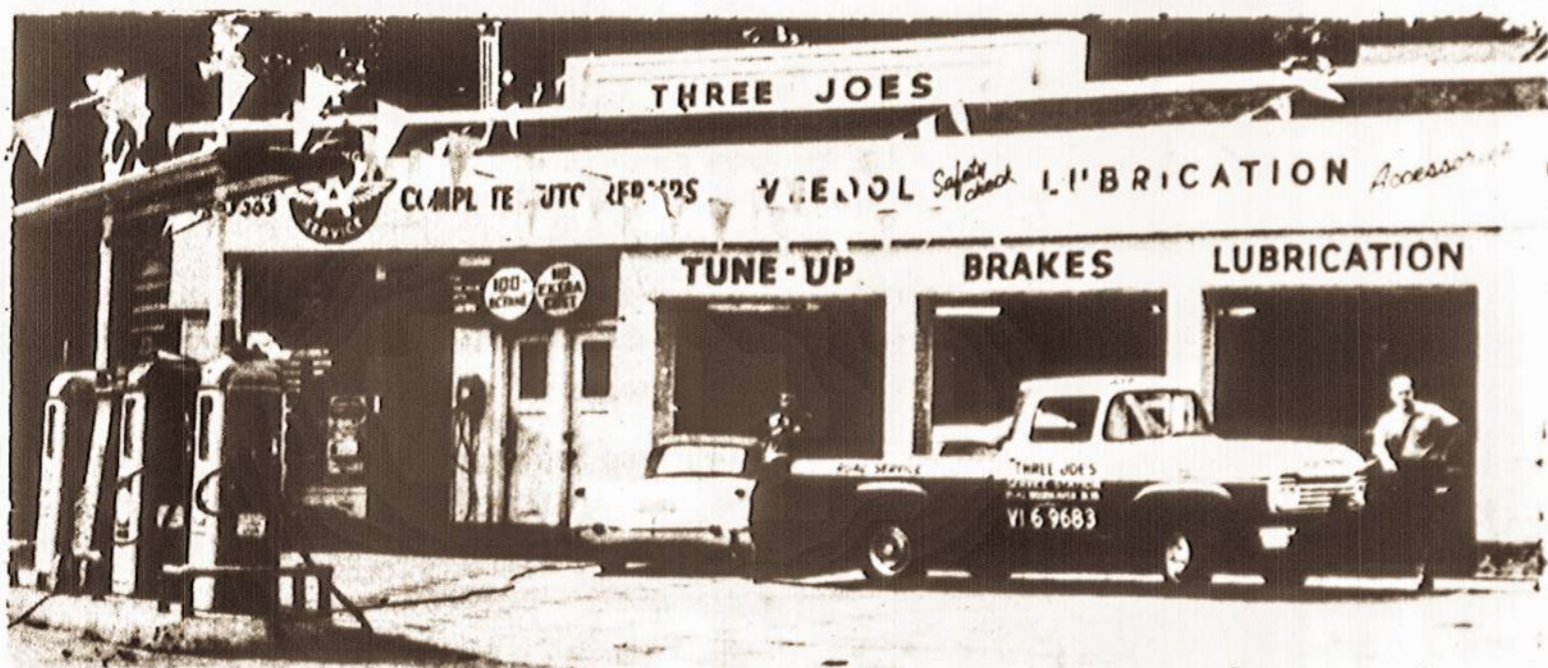
Po to gavo stipendiją į John Hopkins universitetą Baltimorėje ir praleido du metus moksliniame tyrinėjimo darbe pas prof. Riley 1955-1957 metais. Grižęs į Svediją dr. Varnauskas tebevaro intensyvu mokslinio tyrinėjimo, mokyimo ir praktikuojančio gydytojo darbą.

Dr. Varnauskas yra vedęs ir su žmona Solveig augina tris dukteris. Ponia Solveig ketina atvykti į Ameriką sekančiais metais.

Iš Chicago Dr. G. išvyko į Vakarų pakraštį. Ten jis dar lankys medicinos centrus ir Los Angeles viešes pas savo tėvus ir gimines, prieš sugrįždamas į Svediją.

Gyd. Vl. K.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Lietuvių tautinis kambarys...

Lietuvių tautinis kambarys Pittsburgho universitete

Atkelta iš 2 psl.

darbai prasidėjo 1940 metų pavasarį. Antanas Gudaitis, menininkas iš Kauno, suprojektavo Lietuvių Kambario įrengimą. Jis šiam tikslui laimėjo Lietuvos Valdžios skirtą premiją. A. Gudaitis apie savo projektą taip rašė: "Remdamasis Universiteto reikalavimais ir atsižvelgdamas į kambario dydį, aš mėginau šiais grynais lietuviškais ornamentais suteikti kambariui kuodaugiau lietuviško charakterio. Visi įrengimo ornamentai yra kopijos autentiškos medžiagos, kuri randasi Čiurlionio Meno Galerijoje Kaune."

LIETUVIŲ TAUTINIS KAMBARYS

Lietuvių Tautinio Kambario baldai, sienos šulai, grindys, durys ir slenksčiai yra šviesaus bei tamsaus ažuolo. Lubos yra baltai nutilkuotos. Visi trys langai iš pilksvai migloto stiklo yra pagražinti švino medalijonais, kurie vaizduoja "Saulės Ornamentus." Sienos yra išmuštos rankomis austu lininio audeklo, kuriame meniškai jaustas "Paukščių

Takas," tekstilės ekspertų komiteto parinktas šiam tikslui iš tūkstančių pavyzdžių Čiurlionio Meno Muzėjuje, Kaune. Virš rašomos lentos palubėje šviesaus ažuolo lentoje yra išpjaustyti stambiomis raidėmis pasireiškiusių mokslė ir kultūroje Lietuvos vyrų vardai. Štai jie: Kristijonas Duonelaitis (1714-1780), kompozitorius poetas, kuris užsistojęs baudžiauninką lietuvių žemdirbį, Simonas Daukantas (1793-1864), mokslininkas ir istorikas, kuris parašė pirmąjį lietuvišką elementorių, Jonas Basanavičius (1815-1928), didelis patrijotas ir mokslininkas, Lietuvių Mokslo Draugijos įsteigėjas, Jonas Mačulis-Maironis (1862-1932), poetas, ir mokytojas, Vincas Kudirkas (1858-1899), muzikas, kompozitorius, poetas, rašytojas, leidėjas, gydytojas. Jis parašė žodžius Lietuvos Himnui, Mikalojus Kاستانتas Čiurlionis (1875-1911), rašytojas ir menininkas.

Labai svarbų vaidmenį Lietuvių Tautiniam Kambariui pačiame sienos gale vaidina Čiurlionio tapyto

paveikslų kopija. Paveikslas pavadintas "Du Karaliai." Kopiją paruošė Phillip Elliott, kuris tuo laiku, kada Lietuvių Kambarys įsistatė, buvo dailaus meno profesorius Pittsburgh'o Universitete. Čiurlionio Meno Galerijos valdininkas apie paveikslą šitaip išsireiškė: "Medžiai yra Lietuvos miškai kurie dengia tamsią ir paslaptingą praeitį. Tarp šakų matosi žvaigždės, kurios reiškia viltį. Paveiksle matosi du karaliai. Vienas laiko rankoje labai šviesų brangakmenį, kurį antrasis saugoja savo kardu. Šviesa, kuri iš šio brangakmenio atsispindi yra labai graži. Šios šviesos spinduliuose matosi lietuviškas kalmas: šiaudiniai stogais nameliai, balti beržai, svyruojantys gluosniai... kiekvieno lietuvių brangiausias turas. Lietuvių Kolonistų Draugija Užsienyje, Lietuvių Tautiniam Kambariui padovanojo sienoms lininį audeklą ir šviesiojo bei tamsiojo ažuolo lentas. Šviesusis ažuolas priklauso tamsiajam ažuolo giminei. Tamsusis ažuolas patamsėjo nuo ilgo gulėjimo Nemuno upės vandenyje. Staliai labai vertina šį ažuolą kaip neįkainojamą medžiagą baldams gaminti. Jis visiems lietuviams gerai žinomas. Linų audimas rankomis Lietuvoje per šimtmečius buvo nepamainomas amatas Lietuvos moterims. Audeklo raštas buvo specialiai austas Lietuvių Tautiniam Kambariui.

Lietuvių Tautinis Kambarys formaliai buvo atidarytas 1940 metais, spalio mėnesį 4 dieną. Kambario Komiteto vyriausias atstovas savo tai dienai pritaikytoje kalboje taip kalbėjo: "Mes aukojame Tau savo brangiausį turą: savo vaikus ir vaikų vaikus. Tegul šis Universitetas būna jiems intelektualinis ir dvasinis vadovas."

Nuo pat Kambario įsteigimo, Lietuvių Komitetas kartu su kitais tautybių komitetais nuolat rengia ekonominio, politinio ir kultūrinio pobūdžio pasikaltas.

POETO BALSAS

Amerikiečiai Kintner ir Kornfeder veikale "The New Frontier of War" primena keturias pagrindines komunistinio pasaulio silpnynes, kurių viena esanti marksistinė-leninistinė literatūra nes ji yra kurstančio pobūdžio ir palaiko pasipriešinimo bei kovos prieš priespaudą dvasią.

Be abejo, tos dvasios žymių yra ir Lietuvoje spausdinamoje literatūroje. E. Miežellaitis, savo Lenino premiją laimėjusioje poemoje "Zmogus" (įdomi būtų pilna istorija apie tai, kokiu būdu "didysis" brolis pripažino "Mažesniams" literatūrinį talentą) sako: Nuo manęs kažkodėl neatstoja, Kaip šešėlis, kažkoks padavimas... Aiškiau to padavimo, aišku, dabartinėse sąlygose patikslinti negali, bet visi skaitytojai jus — tai laisvės padavimas.

Poemos dalyje Balsas sako: Poeto balsas — tai auka audringam mūsų amžiui. Poeto balsas liko gyvas, nes jis atkakliai kovoją, bet liko sužeistas ir iki šiol kraujuoja... Poetui balso, aišku, gaila, bet žmogaus kur kas labiau buvo ir yra, ir bus jam gaila... Pasaulyje, sakau, per maža duonos kasdieninės ir neužtenka namo kiekvienai naujai šeimai.

Visi tie žodžiai lietuviui skaitytojui Lietuvoje, be abejo, bus labai suprantami. Ar ne Stalino pavergimą Lietuvos jam primins šitas posmas?

Tu atėjai sapne šlandieną, pakvėpęs parako tvaiku,

aš tavo balso kieta plieną isidėmėjau tuo laiku, kaitu sušautu per kaimus ėjai, žvangindamas plienu, mums vietoje namų palaimos

palikęs sauja pelenų, palikęs rūstų balso aidą, man tebešaukiantį sapne, kuris grasinančiai ilgai dar per sapną persekios mane...

"Kietas plienas," "žvangindamas plienu" pirštu duria "plieninis" slapyvardė (Stalin) pasirinkusiam diktatoriui, o tiek sykių pakartotas žodis "sapnas" (kuris dar ilgai persekios) ar ne prievarta kuriamas komunistinis rojus, kuris tėra sapnas, nes prievartos priemonėmis niekad rojus nesukurs!

Daugeliu atžvilgių įdomus posmas Muzika. Poetas čia pasirinko vakarietį Beethoveną įkvėpimu, ne kokį rytietį. Aną dieną Bostone Symphony Orkestras pateikė Schumano Ketvirtą ir ruso Sostakovičiaus Dešimtą simfoniją. Šio Dešimtoji, sakė Bostono Herald muzikos kritikas, esanti "geras socialistinio realizmo šmotas." Tačiau, trečiasis jos posmas (movement) esą didingas, veik epinis pareiškimas, primenąs Sostakovičiaus prisirišimą Beethovenui, kaip vieninteliam vakarietį kompozitoriui, kuris įstengia sukurstyti revoliucinę dvasią. Pasipriešinimo dvasią. Tam pačiam Beethovenui ir Miežellaitis atiduoda pagarbą:

Mano Sielai Orkestras Beethoveną groja.

VYT. ŠIRVYDAS

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 44 metų sukakties minėjimas

ĮVYKS LAPKRIČIO 24 D. ŠEŠTADIENĮ 7 V. V. APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE BROOKLYNE

Minėjimą atidarys pulk. J. Šepetyš; žodį sukakties proga tars dr. P. Vileišis. Meninėje dalyje dalyvauja Operetės Choras, muz. M. Cibo vedamas ir Tautinių Šokių Grupė, Matulaitienės vad. Pobūvio linksmoje dalyje - turtinga laimikiais KARIO loterija ir gausus bufetas su užkandžių staliu. Šokiams groja žinomas Butrimo orkestras. Įeinant aukojama 2 dol., stud. - 1.50 dol. Pelnas skiriamas Nepriklausomybės Kovų Invalidams šelpiti. MINĖJIMĄ RUOŠIA L. V. S. RAMOVĖS NEW YORKO SKYRIUS, TALKININKAUJANT A. L. LEGIONO DARIAUS IR GIRĖNO POSTUI.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood) Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue BROOKLYN 8, N. Y. Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis) 41-40 74th Street JACKSON HEIGHTS, N. Y. Telefonas: NEwton 9-6620

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO APYGARDA

1962 m. gruodžio 1 d.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE 259 North Fifth Street, Brooklyn

RENGIA MŪSŲ TAUTOS ATGIMIMO DAINIAUS MAIRONIO MINĖJIMĄ

PROGRAMOJE:

Invokacija - Tėvas L. Andriekus, OFM

Paskaita - dr. J. Grinius

Iš Maironio kūrybos - aktorius H. Kačinskas

Solistas - V. Verikaitis

N. Y. Vyrų oktetas, vad. A. Mrozinsko

Pradžia 7 v. v. Po minėjimo šokiai Įžanga 2 dol.

SKLYPAS - GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

Pranešama, kad pirmame liet. mieste atidaryta nauja sklypų sekcija.

Pirmiesiems 5 pirkėjams duodama 25 nuosimčių nuolaida. Kainos žiemai pažemintos ir norintieji gali pirkti išsimokėjimui įmokant 50 dol. rankpinigių. Sklypai 80 pėdų pločio ir 140 pėdų ilgio t. y. apie 1/2 akro didumo. Jie randasi prie Lakonijos kurorto apie 5 val. nuo New Yorko ant gražaus pušimis ir eglaitėmis apaugusio kalno prie didelio 12 mylių ežero.

Visiems turėtų būti aišku, kad toks žemės sklypas yra vertingas, kaip investacija ir nepamainoma dovana Kalėdoms ir kitomis progomis gimnėms bei draugams.

Dėl informacijų prašome kreiptis: Z. STEPONAVIČIUS 22 Brooklawn Ave., Stamford, Conn. Tel. FI 8-6808

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISUNAI įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-53 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Yra smagu girdėti apie pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimą, kuris, nors ir nedideliu mastu, Š. Amerikoje, reiškiasi apie penkeris metus. Tam bendradarbiavimui skatinti ir koordinuoti veikė atskiros JAV ir Kanados pabaltiečių sporto federacijos. Jos rengė įvairias sporto varžybas, nors dalyvių skaičiumi ir negausias, dažnokai čia trūkdavo estų atstovų.

Darnesiam pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimui pasiekti, spalio 3 d. įvyko pirmasis JAV ir Kanados pabaltiečių sporto darbuotojų suvažiavimas. Dalyvavo 9 asmenys iš 3 tautų sportinių sluoksnių. Suvažiavimo pagrindiniu punktu buvo bendros Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Sporto Federacijos įsteigimas. Tokia Federacija čia buvo įsteigta ir priimtas lietuvių atstovo Algirdo Bielskaus paruoštas Federacijos statutas.

Federacijos pirmininku dvejiems metams išrinktas latvis V. Baumanis (iš Chicago), sekretoriumi — A. Bielskus (iš Clevelando). Federacijos valdybą kiekviena tautinė grupė turės teisę deleguoti po 4 narius.

Galimas daktas, jog po suvažiavimo pabaltiečių sportinė draugystė plėsis ir stiprės. To kaip tik ir linkėtina.

* Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas yra kviečiamas gruodžio 1 — 2 d.d. Clevelande.

* Kęstutis Miškinis, Wiesbaden, Kasselio ir kt.

tremtinių stovyklose aktyviai pasireiškęs sportininkas, sporto darbuotojas ir sportinės spaudos bendradarbis, ilgesnį laiką užklauvęs Vokietijoje, prieš 2 mėnesius atvyko Amerikon. Tuo tarpu apsigyveno Rochesterėje (adresas — K. Miškinis, 8 Pulaski St., Rochester 21, N. Y.).

* Zigmąs Degutis, naujai išrinktos Chicago Neries pirmininkas, įsijungė į Vienybės foto bendradarbių eiles. Nors jis negali pilno laiko pašvęsti foto darbui, tačiau jo nuotraukomis puošiasi keli mūsų laikraščiai. Be to, Degutis šiuo metu yra bene vienintelis Chicagoje, fiksuojantis lietuvių sporto įvykius.

* Toronto lietuvaitės — E. Sabaliauskaitė ir V. Nešukaitytė Toronte įvykusiose stalo teniso pirmenybėse pasidalino pirmąsias vietas.

* Toronto lietuviai krepšinininkai jau pradėjo žaidimus vietinėse krepšinio lygose. Ten aktyviai reiškiasi ir mergaičių bei moterų atstovės, ko nepastebime kitose vietovėse.

* Filipinuose numatytos (gruodžio 1-15 d.d.) pasaulio krepšinio pirmenybės yra atšauktos, nes to krašto valdžia atsiskakė išduoti visas Jugoslavijos krepšinininkams. Dabar pirmenybės įvyks vėlesniu laiku — kitais metais, galimas daktas, Meksikoje.

* Po Sov. Sąjungos komandinių stalo teniso pirmenybių sudarytos Sov. Sąjungos

Perleidžiant "valdžią" New Yorko ALTe: lapkr. 14 d. įvykusiame skyriaus visuotiniame susirinkime - viršuje - Ilgšiolinės valdybos pirm. adv. S. Briedis, sekr. A. Dimas, vicepr. Alb.

Ošlapas ir fin. sekr. A. Kynastas. Apačioje vaizdas iš posėdžio. Iš k. į d.: J. Zarauskas, A. Kaunas, dr. A. Škėrys, G. Trimakas, L. Sabaliūnas, Pr. Vainauskas, St. Dzikas, adv. J. Šlepetys, I. Gasiliūnas ir J. Maurukas. S. Narkėliūnaitės nuotr.

rinktinėn pateko 6 lietuviai: A. Saunoris, V. Vaidžiulis, A. Plėta, L. Balaišytė, N. Kuzdzikauskienė (buvusi Ramanauskaitė), A. Kondrotaitė. Jie rengsis 1963 m. Prahėje įvykstančioms pasaulio pirmenybėms.

* Į Sov. Sąjungos jaunių futbolo rinktinę yra pakviesti ir 2 lietuviai — gynėjus V. Žitkus ir vartininkas J. Jieznas. Š. rinktinė netrukus rungtyniaus Čekoslovakijoje ir Anglijoje.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per pašta

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudo AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARSVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Bronius Stačinskas, Vienybės skaitytojas iš Woodhaveno, buvo išrinktas ir dvi savaites dirbo Queens teismo juri taryboje, svarstant vieną sunkią eismo nelaimę.

Inž. Kęstutis Jasaitis, širdies smūgio ištiktas, mirė lapkričio 13 d. New Yorke. Buvo 52 m. amžiaus. Pereitą penktadienį palaidotas Flushing kapuose. Liko žmona, du sūnūs, brolis Margeris ir trys seserys. Lietuvoje velionis dirbo kaip inžinierius Lietuvos radiofone, o Amerikoje - elektronikų srityje.

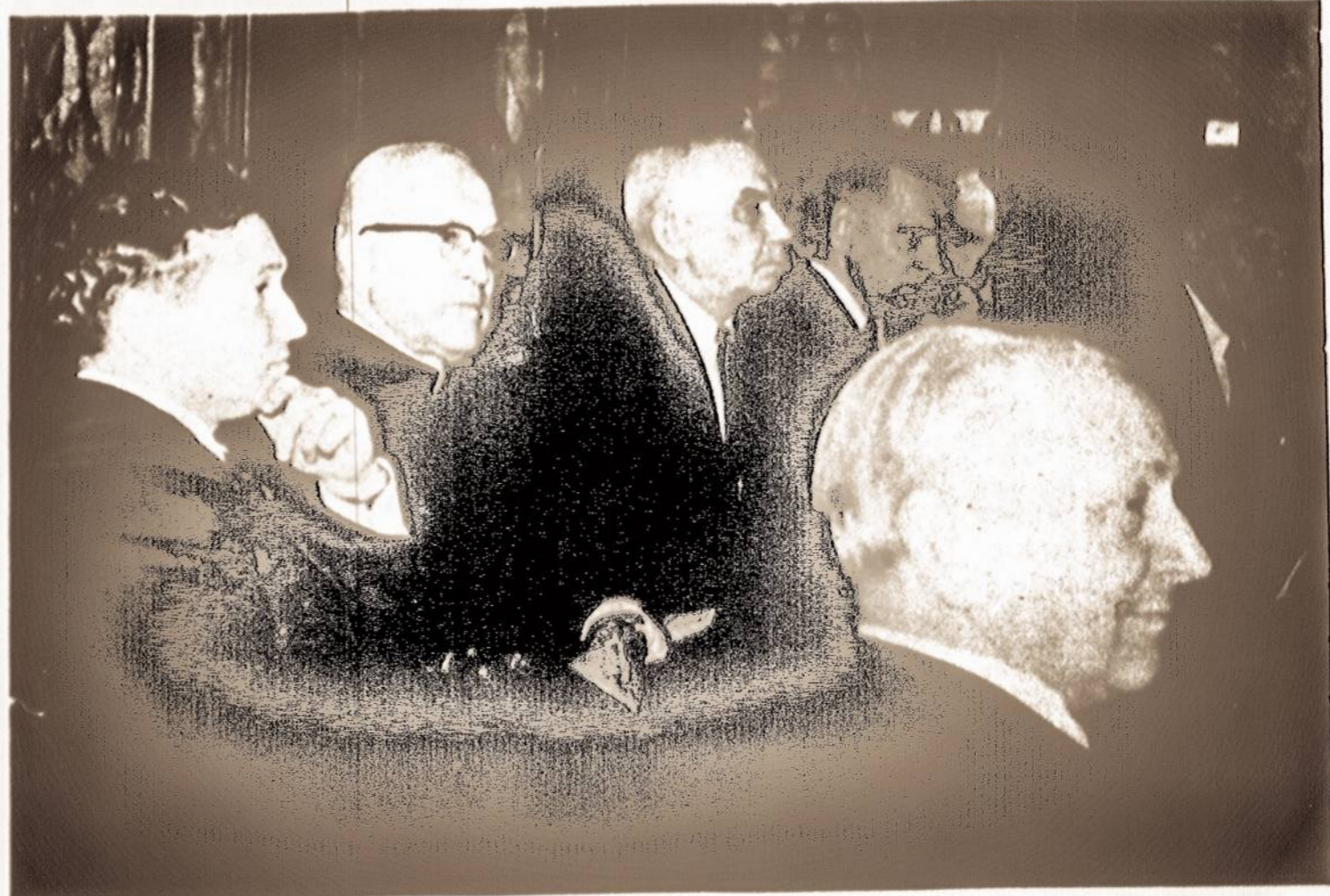
Madų paroda Brooklyne organizuojama gavėnios pradžioje. Parodos pelnas bus skiriamas Vasario 16 Gimnazijos naujai. Rengėjai - Vasario 16 Gimnazijos būrelių vadovai.

Paulius Jurkus, rašytojas, Darbininko redaktorius, pereitą sekmadienį ištiktas širdies smūgio, sveiksta namuose.

New Yorko latviai lapkričio 17 d. ruošiasi minėti savo 44-ąsias Latvijos nepriklausomybės paskelbimo metines. Svečių tarpe pakviesta dalyvauti visa eilė lietuvių veikėjų.

Rozė Mainelytė, buv. Kauno Valst. Teatro solistė, išdirbusi Pan-American World Airways 10 metų, ta proga, už sąžiningą ir gerą darbą vadovybės buvo pagerbta specialiai surengtuose pietuose ir ten apdovanota raštišku pagyrimu ir aukštinu dviejų žvaigždučių PAA kompanijos ženklu. Lapkričio 17 d. Rozė Mainelytė išskrenda dviejų savaitių atostogų į Nassau.

New Yorko ALTO metiniame susirinkime lapkričio 14 d. Atletų Klubo salėje išrinkta nauja taryba. Įeiną iš Amerikos Liet. Tautinės Sąjungos: J. Kiaunė, J. Maurukas, Ant. Jurgėla, Ad. Dimas. Iš Santaros: A. Ošlapas, A. Kynastas, P. Dulevičius, Ant. Varnas. Iš Liet. Soc. Demokratų: Vl. Barčiauskas, V. Kalvelis, S. Briedis, Br. Spūdienė. Iš ALRK Federacijos: St. Dzikas, P. Montvila, J. Šlepetys ir dr. A. Škėrys. Susirinkimas vietoje dar išrinko keturis narius - I. Gasiliūną iš Atletų Klubo, M. Žukauskienę iš Operetės Choro, L. Sabaliūną iš Šviesos ir filisterių Santaros ir V. Jonuškaitę-Leskaitienę iš Moterų Klubo. Apie patį posėdį plačiau kitame nr.

Iš VLiko posėdžių vaizdų: iš k. į d.: J. Jasaitis iš Chicagos, newyorkiečiai prel. J. Balkūnas, V. Alksninis, S. Dzikas, A. Ošlapas ir priešakyje A. Škrius iš Los Angeles, Cal.

Vienybės metinis koncertas atidėtas į 1963 m. sausio 12 d.

Š. m. lapkričio 24 d. turėjęs įvykti Vienybės metinis koncertas atidėtas į 1963 m. sausio 12 dieną (šeštadienį).

Kai paaiškėjo, kad tą pačią lapkričio 24 dieną yra rengiama Lietuvos kariuomenės sukakties šventė, V. Tysliavienė kreipėsi į Ramovėnų Brooklyno skyriaus pirmininką J. Šlepetį ir kitus valdybos narius, prašydama, kad savo minėjimo datą pakeistų, kadangi Vienybė susidaro per daug sunkumų suderinti Bostono mišraus choro atvykimą su nauja koncerto data.

Nepavykus susitarti, Vienybė iš savo pusės dėjo visas pastangas, kad metinis tradicinis koncertas įvyktų kitu laiku, kada jokia kita organizacija savo pramogos nepaskelbustų.

Po ellės pasikalbėjimų su choro vadovu J. Gaideliu ir salės vadovybe, sutarta, kad Vienybės metinis koncertas įvyks 1963 m. sausio 12 dieną, šeštadienio vakare, 7:30 val.

Clevelando neolituų orkestras buvo smagi atrakcija lap. 10 d. Maspetho Liet. Pil. Klubo salėje įvykusiame Neo-Lituų 40 m. sukakties minėjime. Viršuje A. Gasparaitis iš Clevelando, o apačioje Juozas N. Tysliava.

Programoje dalyvaus komp. J. Gaidelio Bostono mišrus choras su solistais Daiva Mongirdaitė ir S. Liepa.

Pirmoji dalis bus koncertinė, o antrojoje dalyje bus atlikta komp. J. Gaidelio (žodžiai poeto S. Santvaro) "Kantata apie Lietuvą." Tai veikalas, kurį turėtų išgirs-

ti kiekvienas, kuriam dar rūpi Lietuvos kova už laisvę.

Programos vedėja bus Elena Vainiuniene iš Philadelphijos.

Tikimasi svečių iš Philadelphijos, Baltimorės, Bostono, Chicagos, Conn., New Jersey ir kt.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Nuo lapkričio 4 iki gruodžio 4 Didysis New Yorkas skelbia BALFo vaju. Tas vaju verda ištisus metus, bet šis mėnuo BALFui yra kulminacinis.

Šios šešios raidės pažįstamos visiems. Kai buvom užjūry, dosni BALFo ranka pasiekė mus ir ten.

Ką kalbėt po paskutinį žiaurijų karą. Šimtai tūkstančių žmonių neteko turto, gyvybės ir visko, ką turėjo. Kaip paukščiai pavasarį parskridę, turėjom ieškot sau gūžtos ir pradėt naują gyvenimą...

Lietuviai gabūs visur, nuo sporto iki labdarybės. Mūsų trijų milijonų tauta, išblaškyta po visą pasaulį, šandie šaukiasi pagalbos.

BALFas yra susiorganizavęs tam, kad nušluostytų ašarą vargą patekusiam.

Kai turim atliekamą darbų ir neturim jam net vietos spintoj, atneškime BALFui, kuris pridengs nuplyšusį ir vargstantį brolių lietuvių kur jįsai bebūtų: Lietuvoje, Sibire, Lenkijoje, ar Vakarų pasaulyje.

Ar Tau, New Yorko lietuvi, neskauda širdis, kai pilnos banko knygutės ir gražūs nameliai ir neturi jų kam palikt. Čia yra BALFas, kuris šelpia pasaulio neturtinguosius, leidžia į mokslus jaunimą.

Atelk ir atverk piniginę ir širdį plačiau, šis mėnuo beldžiasi pas Tave...

Kai ganta miršta ir šaltis beldžias į duris, atminti savo brolių lietuvių, kuris alkanas ir nuogas. Aukok BALFui pinigais ar daiktais 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad

INŽINIERIUS KĘSTUTIS JASAITIS

staiga mirė š. m. lapkričio 13 d. Parsons ligoninėje Flushing, L. I. Velionis pašarvotas Hallat and Hallet Funeral Home, Northern Boulevard ir 147th Street, Flushing, L. I. Pamaldos įvyks Angelu Karalienės parapijos bažnyčioje, Brooklyne, lapkričio 16 dieng 11 val. prieš piet. Po to velionis bus laidojamas Mount St. Mary kapinėse, Flushing, L. I.

ŠEIMA